

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (antroji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS
2006 m. rugsėjo 13 d. *

Byloje T-210/02

British Aggregates Association, įsteigta Lanark (Jungtinė Karalystė), atstovaujama
solicitor C. Pouncey ir advokato L. Van Den Hende,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama J. Flett ir S. Meany,

atsakovė,

* Proceso kalba: anglų.

palaikomą

Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, atstovaujamos iš pradžių P. Ormond, vėliau T. Harris ir R. Caudwell, iš pradžių padedamų *barristers* J. Stratford ir M. Hall, vėliau M. Hall,

įstojusios į bylą šalies,

dėl prašymo iš dalies panaikinti 2002 m. balandžio 24 d. Komisijos sprendimą C(2002) 1478 galutinis, susijusį su valstybės pagalbos byla Nr. 863/01 – Jungtinė Karalystė/Nerūdinių medžiagų mokestis,

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(antroji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas J. Pirrung, teisėjai A. W. H. Meij, N. J. Forwood, I. Pelikánová ir S. Papasavvas,
posėdžio sekretorius J. Plingers, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. gruodžio 13 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Bylos aplinkybės

- British Aggregates Association* yra asociacija, vienijanti mažas nepriklausomas Jungtinėje Karalystėje karjerus eksploatuojančias įmones. Jai priklauso 55 nariai, eksploatuojantys daugiau nei 100 karjerų.
- Nerūdinės medžiagos yra chemiškai inertiškos nuotrupinės medžiagos, naudojamos statybos ar viešųjų darbų sektoriuje. Jos gali būti naudojamos tokios kokios yra, pavyzdžiui, ertmėms užpildyti arba kaip balastas, arba maišomos su rišamosiomis medžiagomis, pavyzdžiui, cementu (tai leidžia gauti betoną) arba bitumu. Kai kurios natūraliai nuotrupinės medžiagos, pavyzdžiui, smėlis ir žvirgždas, gali būti išgaunamos sijojant. Kitos medžiagos, pavyzdžiui, kietos uolienos, turi būti sutrupinamos prieš sijojimą. Skirtingiems tikslams naudojamos nerūdinės medžiagos turi atitikti tam tikras pradinės medžiagos, lemiančios, ar jos tinka numatytam naudojimui, specifikacijas ir fizines savybes. Taigi specifikacijos ertmių užpildymui yra ne tokios griežtos, kaip apatiniams kelių pagrindų sluoksniams, kurios savo ruožtu yra ne tokios griežtos, kaip intensyviai naudojamiems paviršiams, pavyzdžiui, kelio paviršiui arba geležinkelio balastui. Daugiau įvairių medžiagų gali būti naudojamos kaip nerūdinės medžiagos ten, kur reikalavimai yra ne tokie griežti, kita vertus, griežtesnius reikalavimus atitinkančios medžiagos yra retesnės.

Finance Act 2001

- 3 *Finance Act 2001* (2001 m. Finansų įstatymas, toliau – Įstatymas) antrosios dalies 16–49 straipsniai ir 4–10 priedai Jungtinėje Karalystėje nustato *Aggregates Levy* (nerūdinių medžiagų mokestis, toliau – AGL arba mokestis).
- 4 Nuostatos, numatančios AGL įvedimą, įsigaliojo 2002 m. balandžio 1 d., priėmus Įstatymo įgyvendinimo taisykles.
- 5 Įstatymas iš dalies buvo pakeistas *Finance Act 2002* (2002 m. Finansų įstatymas) 129–133 straipsniais ir 38 priedu. Pakeistos nuostatos numato atliekų (*spoils*), susidariusių išgaunant kai kuriuos mineralus, būtent šiferį, skalūną, molį ir kaoliną, neapmokestinimą. Be to, jos numato pereinamąjį laikotarpį mokesčio įvedimui Šiaurės Airijoje.
- 6 AGL yra 1,60 svaro sterlingo (GBP) už nerūdinių medžiagų, naudojamų komerciniams tikslams, toną (Įstatymo 16 straipsnio 4 dalis).
- 7 Iš dalies pakeisto Įstatymo 16 straipsnio 2 dalis nustato, kad AGL tampa mokėtinas, kai apmokestinamas nerūdinių medžiagų kiekis panaudojamas komerciniams tikslams Jungtinėje Karalystėje, pradėdant skaičiuoti nuo Įstatymo įsigaliojimo dienos. Jis taikomas tiek importuotoms, tiek Jungtinėje Karalystėje išgautoms nerūdinėms medžiagoms.
- 8 Įgyvendinimo taisyklių 13 straipsnio 2 dalies a punktas leidžia sumažinti mokėtiną mokestį, kai apmokestinamos nerūdinės medžiagos yra eksportuojamos arba išvežamos iš Jungtinės Karalystės neapdirbtos.

9 Iš dalies pakeisto Įstatymo 17 straipsnio 1 dalis nustato:

„Šioje dalyje „nerūdinės medžiagos“ apima (su šio įstatymo 18 straipsnio išlyga) uolieną, žvirgždą ar smėlį, taip pat visas medžiagas, kurios į juos tuo metu yra laikinai įmaišytos ar natūraliai įsimaišiusios.“

10 Įstatymo 17 straipsnio 2 dalis numato, kad nerūdinės medžiagos neapmokestinamos keturiais atvejais: jei jos yra aiškiai atleistos nuo mokesčio; jei jos anksčiau buvo naudojamos statybos tikslais; jei jos jau buvo apmokestintos nerūdinių medžiagų mokesčiu; arba jei Įstatymo įsigaliojimo dieną jos nėra savo kilmės vietoje.

11 Iš dalies pakeisto Įstatymo 17 straipsnio 3 ir 4 dalys numato tam tikrus neapmokestinimo atvejus.

12 Be to, iš dalies pakeisto Įstatymo 18 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys nustato neapmokestinamus procesus ir su šiuo neapmokestinimu susijusias medžiagas.

Administracinė procedūra ir ginčas nacionaliniame teisme

13 2001 m. rugsėjo 24 d. laišku Komisija gavo dviejų įmonių, neturinčių jokio ryšio su ieškove, skundą (toliau – pirmasis skundas), kuriame pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB sutarties (88) straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1), 6 straipsnio 2 dalį buvo prašoma,

kad jų tapatybė nebūtų atskleista suinteresuotai valstybei narei. Iš esmės skundą pateikę asmenys tvirtino, kad tam tikrų medžiagų neapmokestinimas AGL, eksporto neapmokestinimas ir išimtyms, susijusios su Šiaurės Airija, yra valstybės pagalba.

- 14 2001 m. gruodžio 20 d. laišku Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė pranešė Komisijai apie valstybės pagalbos schemą „Laispniškas nerūdinių medžiagų mokesčio įvedimas Šiaurės Airijoje“.
- 15 2002 m. vasario 6 d. laišku Komisija perdavė šiai valstybei narei pirmojo skundo santrauką ir nurodė, pirma, pateikti pastabas dėl šio skundo ir, antra, pateikti papildomą informaciją apie AGL, ką pastaroji padarė 2002 m. vasario 19 d. laišku.
- 16 2002 m. vasario 11 d. ieškovė pateikė ieškinį *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division* (Aukštasis teisingumo teismas (Anglija ir Velsas), Karalienės teismo skyrius). Ji, be kita ko, nurodė Bendrijos teisės aktų, reglamentuojančių valstybės pagalbą, pažeidimą. 2002 m. balandžio 19 d. sprendimu *High Court of Justice* ieškinį atmetė, bet suteikė ieškovei teisę pateikti apeliacinį skundą *Court of Appeal (England & Wales)* (Apeliacinis teismas (Anglija ir Velsas)). Šiai pateikus apeliacinį skundą, *Court of Appeal* nurodė sustabdyti bylos nagrinėjimą dėl Pirmosios instancijos teisme pareikšto nagrinėjamo ieškinio.
- 17 Tuo metu 2002 m. balandžio 15 d. laišku ieškovė pateikė skundą Komisijai dėl AGL (toliau – ieškovės skundas). Iš esmės ji tvirtino, kad tam tikrų medžiagų neapmokestinimas AGL bei eksporto neapmokestinimas yra valstybės pagalba,

o Šiaurės Airijai taikomos išimtys, apie kurias pranešė Jungtinė Karalystė, yra nesuderinamos su bendrąja rinka.

Skundžiamas sprendimas

- 18 2002 m. balandžio 24 d. Komisija priėmė sprendimą nepareikšti prieštaravimų dėl AGL (toliau – skundžiamas sprendimas).
- 19 2002 gegužės 2 d. skundžiamas sprendimas per Jungtinės Karalystės institucijas buvo perduotas ieškovei. Formaliai Komisija apie jį pranešė ieškovei 2002 m. birželio 27 d. laišku.
- 20 Šiame sprendime (43 konstatuojamoji dalis) Komisija nusprendė, kad mokestis neapima valstybės pagalbos elementų EB 87 straipsnio 1 dalies prasme, nes jo taikymo sritis yra pateisinama mokesčių sistemos logika bei bendrąja jos schema. Be to, ji teigia, kad Šiaurės Airijai suteikta išimtis, apie kurią buvo pranešta Komisijai, yra suderinama su bendrąja rinka.
- 21 Aprašydama AGL taikymo sritį Komisija iš esmės pabrėžia, kad šis mokestis bus taikomas neapdirbtoms nerūdinėms medžiagoms, „kurios apibrėžiamos kaip nerūdinės medžiagos, gaunamos iš natūralių mineralų telkinių per pirmąjį išgavimą“ ir susidedančios iš „uolienuų, smėlio ir žvirgždo fragmentų, kurie gali būti

panaudojami neapdoroti arba po mechaninio apdirbimo, pavyzdžiui, smulkinimo, plovimo ir rūšiavimo“ (8 ir 9 konstatuojamosios dalys). Dėl medžiagų, kurioms mokestis nebus taikomas, ir siekiamų tikslų ji skundžiamo sprendimo 11–13 konstatuojamosiose dalyse nurodo:

„AGL neapmokestinamos medžiagos, kurios yra kitų procesų subproduktai ar atliekos. Britanijos institucijų teigimu, tarp šių medžiagų yra skalūno ir kaolino atliekos, bergždas, pelenai, aukštakrosnių atliekos, stiklo ir kaučiuko atliekos. Taip pat juo neapmokestinami perdirbtos nerūdinės medžiagos, kurios apima uolienas, smėlį ir žvirgždą, kurie bent kartą jau buvo panaudoti (paprastai statybose ir viešuosiuose darbuose).

Britanijos institucijų teigimu, tokių medžiagų neapmokestinimu AGL siekiama paskatinti jų panaudojimą kaip statybinių medžiagų ir sumažinti per didelį neapdirbtų nerūdinių medžiagų išgavimą, taip skatinant racionalų resursų valdymą.

Pradiniai Britanijos institucijų apskaičiavimai remiasi prielaida, kad AGL leis sumažinti neapdirbtų nerūdinių medžiagų paklausos apimtį vidutiniškai 20 mln. tonų per metus nuo metinės Jungtinės Karalystės 230–250 mln. tonų paklausos per metus.“

- 22 Kalbant apie AGL taikymo srities įvertinimą, skundžiamas sprendimas 29 ir 31 konstatuojamosiose dalyse nustato:

„Komisija pažymi, kad AGL bus taikomas tik komerciniais tikslais kaip nerūdinės medžiagos naudojami uolienai, smėliui ir žvirgždui. Jis nebus taikomas šioms

medžiagoms, naudojamoms kitiems tikslams. AGL bus renkamas tik už neapdirbtas nerūdinės medžiagos. Jis nebus renkamas nei už nerūdinės medžiagos, išgautas kaip kitų procesų subproduktai arba atliekos (antrinės nerūdinės medžiagos), nei už perdirbtas nerūdinės medžiagas. Todėl Komisija tvirtina, kad AGL yra susijęs tik su tam tikrais veiklos sektoriais ir tam tikromis įmonėmis. Ji pažymi, kad reikia įvertinti, ar AGL taikymo sritis yra pateisinama mokesčių sistemos logika ir jos schema.

<...> Jungtinė Karalystė, pasinaudodama savo laisve nustatyti nacionalinę mokesčių sistemą, įvedė AGL tam, kad padidintų perdirbtų nerūdinių medžiagų ar kitų pakaitų naudojimą, palyginti su neapdirbtomis nerūdinėmis medžiagomis, ir paskatintų racionalų neapdirbtų nerūdinių medžiagų – neatsinaujinančių gamtinių išteklių ? naudojimą. Nerūdinių medžiagų išgavimo žala aplinkai, kurią Jungtinė Karalystė siekia sumažinti įvesdama AGL, apima triukšmą, dulkes, žalą biologinei įvairovei ir gamtovaizdžiui.“

23 Iš to Komisija 32 konstatuojamojoje dalyje padarė išvadą, kad „AGL yra specialus mokestis, kurio taikymo sritis labai ribota ir kurią apibrėžia valstybė narė, atsižvelgdama į atitinkamo veiklos sektoriaus savitas charakteristikas“, ir kad „mokesčio struktūra ir taikymo sritis rodo aiškų skirtumą tarp neapdirbtų nerūdinių medžiagų išgavimo, kuris sukelia nepageidaujamas pasekmes aplinkai, ir antrinių ar perdirbtų nerūdinių medžiagų, kurių didelė dalis susidaro apdorojant uolieną, žvirgždą ir smėlį, atsirandančius kasant žemę ar teisėtai įvairiais tikslais atliekant kitus darbus ar kitaip apdorojant, gamybos“.

24 Kalbant apie eksportuojamų Jungtinės Karalystės teritorijoje neapdorotų nerūdinių medžiagų neapmokestinimą, skundžiamas sprendimas 33 konstatuojamojoje dalyje nustato:

„<...> toks sprendimas yra pateisinamas aplinkybe, kad nerūdinės medžiagos Jungtinėje Karalystėje gali būti neapmokestinamos, jei jos yra naudojamos

neapmokestinamame gamybos procese (pvz., stiklo, plastiko, popieriaus, trąšų ir pesticidų gamyba). Kadangi Britanijos institucijos negali kontroliuoti nerūdinių medžiagų naudojimo ne savo teritorijoje, eksporto neapmokestinimas numatomas dėl teisinio nerūdinių medžiagų eksportuotojų saugumo ir tam, kad būtų išvengta nevienodo nerūdinių medžiagų, kurios galėtų būti neapmokestinamos Jungtinės Karalystės viduje, eksporto traktavimo.“

- 25 34 konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė:

„Atsižvelgiant į tokio apmokestinimo pobūdį ir bendrąją schemą, jis neturi būti taikomas nei antrinėms, nei perdirbtoms nerūdinėms medžiagoms. Neapdirbtų nerūdinių medžiagų išgavimo apmokestinimas prisidės prie pirminių nerūdinių medžiagų išgavimo, neatsinaujinančių išteklių naudojimo ir žalingų pasekmių aplinkai sumažinimo. Komisijos nuomone, bet kokia nauda kai kurioms įmonėms, atsiradusi dėl AGL taikymo srities apibrėžimo, yra pateisinama mokesčių sistemos pobūdžiu ir bendrąja jos schema.“

Procesas

- 26 Pareiškimu, kurį Pirmosios instancijos teismo kanceliarija gavo 2002 m. liepos 12 d., ieškovė pareiškė šį ieškinį.
- 27 Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai tą pačią dieną pateiktu atskiru dokumentu ieškovė paprašė, kad byla būtų sprendžiama pagreitinta tvarka, numatyta Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 76a straipsnyje. 2002 m. liepos 30 d. Pirmosios instancijos teismas atmetė šį prašymą.

- 28 Dokumentu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai 2002 m. spalio 29 d., Jungtinės Karalystės institucijos paprašė leisti įstoti į šią bylą atsakovės pusėje. Šis prašymas įstoti į bylą buvo patenkintas 2002 m. lapkričio 28 d. Pirmosios instancijos teismo antrosios kolegijos pirmininko nutartimi. Įstojusi į bylą šalis pateikė savo paaiškinimus, o kitos šalys dėl jų pateikė savo pastabas per nustatytą terminą.
- 29 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (antroji išplėstinė kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį be tyrimo priemonių. Šalys per nustatytą terminą atsakė į Pirmosios instancijos teismo raštu pateiktus klausimus ir pateikė reikalingus dokumentus.
- 30 2005 m. gruodžio 13 d. įvykusiame posėdyje buvo išklausti šalių pasisakymai ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus.

Šalių reikalavimai

- 31 Ieškovė Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą sprendimą, išskyrus Šiaurės Airijai suteiktą išimtį nagrinėjančią dalį,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

32 Komisija ir įstojusi į bylą šalis Pirmosios instancijos teismo prašo:

- atmesti ieškinį kaip nepriimtina arba nepagrįstą,
- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl priimtimumo

Šalių argumentai

- 33 Komisija ginčija ieškinio priimtimumą nepareikšdama formalaus prieštaravimo dėl priimtimumo. Ji tvirtina, kad skundžiamas sprendimas nėra konkrečiai susijęs su ieškove EB 230 straipsnio ketvirtosios pastraipos prasme.
- 34 Komisija tvirtina, kad toks sprendimas, koks yra skundžiamas sprendimas, kuriuo pritariama valstybės pagalbai, yra bendro pobūdžio teisinis aktas. Taigi pagal klasikinį konkretaus ryšio kriterijų (2002 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą*, C-50/00 P, Rink. p. I-6677) pasibaigus preliminariai tyrimo procedūrai, numatyta EB 88 straipsnio 3 dalyje, priimtas sprendimas, kuriuo nereiškiami prieštaravimai, nėra konkrečiai susijęs su ieškove.
- 35 Ieškovė neįrodė, kad skundžiamas sprendimas yra konkrečiai susijęs su bent vienu iš jos narių.

- 36 Savo atsiliepime į ieškinį Komisija tvirtina, kad jei ji nusprendžia, kaip ir šiuo atveju, nepradėti formalios tyrimo procedūros, siekiant nustatyti konkretaus ryšio buvimą reikia įrodyti, kad ginčijama pagalba daro poveikį konkurencinei vieno iš ieškovės narių padėčiai. Ji remiasi 1996 m. birželio 5 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimu *Kahn Scheepvaart prieš Komisiją* (T-398/94, Rink. p. II-477, 43 ir 50 punktai), 1998 m. rugsėjo 16 d. Sprendimu *Waterleiding Maatschappij prieš Komisiją* (T-188/95, Rink. p. II-3713, 60–65 punktai) ir 2001 m. kovo 21 d. Sprendimu *Hamburger Hafen- und Lagerhaus ir kt. prieš Komisiją* (T-69/96, Rink. p. II-1037, 41 punktas).
- 37 Triplike Komisija galutinai tvirtina, kad tiek Komisijos sprendimo nepareikšti prieštaravimų, tiek galutinio sprendimo dėl formalios tyrimo procedūros atveju konkretaus ryšio nustatymui taikomas kriterijus yra didelis poveikis ieškovo konkurencinei padėčiai (1986 m. sausio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas *COFAZ ir kt. prieš Komisiją*, 169/84, Rink. p. 391).
- 38 Šiuo klausimu Komisija teigia, kad minėtame sprendime *Waterleiding Maatschappij prieš Komisiją* ir 2002 m. gruodžio 5 d. Sprendime *Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum prieš Komisiją* (T-114/00, Rink. p. II-5121) Pirmosios instancijos teismas, nusprenddamas, jog 1993 m. gegužės 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Cook prieš Komisiją* (C-198/91, Rink. p. I-2487) ir 1993 m. birželio 15 d. Sprendimas *Matra prieš Komisiją* (C-225/91, Rink. p. I-3203) įtvirtino dvigubą kriterijų, kuris priklauso nuo to, ar sprendimas buvo priimtas po preliminarinio tyrimo procedūros ar po formalios tyrimo procedūros, padarė klaidą. Per posėdį pakviesta pateikti nuomonę dėl 2005 m. gruodžio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum* (C-78/03 P, Rink. p. I-10737) reikšmės, Komisija tvirtino, kad, atsižvelgiant į generalinio advokato F. Jacobs nuomonę, šis sprendimas patvirtino svarstomos valstybės pagalbos schemos didelio poveikio ieškovo konkurencinei padėčiai kriterijų.
- 39 Šioje byloje ieškovė ieškinyje nepateikė tikslios informacijos nė apie vieną savo narį, todėl neįmanoma nustatyti, ar bent vienas iš jų turi teisę pareikšti ieškinį.

- 40 Komisija priduria, kad naujos faktinės aplinkybės apie keturis ieškovės narius, nurodytos tik dubliko stadijoje, yra nepriimtinos.
- 41 Bet kuriuo atveju šios naujos faktinės aplinkybės neleido manyti, kad skundžiamas sprendimas padarė didelį poveikį atitinkamų įmonių konkurencinei padėčiai. Šiuo klausimu Komisija teigia, kad ieškovės nurodyti skaičiai rodo, jog dviejų jos narių – *Torrington Stone Ltd* ir *Cloburn Quarry Co. Ltd* – didžiausiai verslo daliai mokestis nėra taikomas. Be to, nepakanka, kad įmonei būtų nurodyta išmesti dalį savo antrinių medžiagų kaip atliekas.
- 42 Galiausiai Komisija tvirtina, kad net jei Pirmosios instancijos teismas nuspręstų, jog ieškovė turi teisę pareikšti ieškinį, atsižvelgiant į aplinkybę, kad skundžiamas sprendimas buvo priimtas pasibaigus preliminariai tyrimo procedūrai, vienintelis priimtinas panaikinimo pagrindas būtų formalios tyrimo procedūros nepradėjimas. Iš tiesų toks procesinis pažeidimas galėtų būti ištaisytas pradendant formalią tyrimo procedūrą. Tačiau ieškovė neturėtų teisės pareikšti ieškinio dėl galutinio sprendimo.
- 43 Ieškovė tvirtina, kad skundžiamas sprendimas yra tiesiogiai ir konkrečiai su ja susijęs, atsižvelgiant tiek į jos narių teisę pareikšti ieškinį, tiek į jos, kaip skundą pateikusio asmens, vaidmenį. Iš tiesų vienas iš pagrindinių AGL, kuris, be kita ko, yra skirtas skatinti perdirbtų nerūdinių medžiagų ir kitų apmokestinamųjų medžiagų pakaitų naudojimą, tikslų yra padaryti poveikį rinkos struktūrai. Todėl šis mokestis daro neigiamą poveikį visų ieškovės narių, kurie visi gamina AGL apmokestinamąsias medžiagas, konkurencinei padėčiai. Dublike ieškovė kaip pavyzdį pateikė keleto narių konkurencinę padėtį.

- 44 Ieškovė priduria, kad Komisijos nurodyti įvairių pagrindų priimtino skirtumai yra dirbtiniai. Iš tiesų, ieškovės teigimu, jei ieškovas įrodo, jog Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, tai būtinai parodo, kad ji susidūrė su sunkumais, dėl kurių turėjo būti pradėta formali tyrimo procedūra.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 45 Pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką kiti subjektai nei tie, kuriems skiriamas sprendimas, galėtų manyti, jog sprendimas yra su jais konkrečiai susijęs tik tokiu atveju, jeigu jis būtų jiems taikomas dėl tam tikrų jiems būdingų savybių arba dėl tam tikros faktinės situacijos, kuri juos išskiria iš kitų asmenų ir todėl juos individualizuoja taip pat kaip ir sprendimo adresatą (1963 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Plaumann prieš Komisiją*, 25/62, Rink. p. 197, 223; minėto sprendimo *Cook prieš Komisiją* 20 punktas; minėto sprendimo *Matra prieš Komisiją* 14 punktas ir galiausiai minėto sprendimo *Komisija prieš Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum* 33 punktas).
- 46 Šioje byloje aplinkybės, kuria remiasi asociacija ieškovė, jog ji pateikė skundą Komisijai dėl AGL ir išreiškė norą dalyvauti procese kaip suinteresuotoji šalis EB 88 straipsnio 2 dalies prasme, nepakanka tam, kad jai būtų suteikta teisė pareikšti ieškinį dėl skundžiamo sprendimo nepradėti formalios tyrimo procedūros. Aplinkybė, kad dėl ieškovės skundo ir trečiųjų įmonių pateikto pirmojo skundo Komisija skundžiamame sprendime išnagrinėjo AGL taikymo sritį, neleidžia ieškovės prilyginti derybų dalyvei, kurios padėtį paveikė šis sprendimas (žr. šiuo klausimu minėto sprendimo *Komisija prieš Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum* 56 ir 57 punktus).

- 47 Tačiau ieškovė teisingai primena, kad asociacijos, veikiančios vieno ar kelių turinčių teisę pareikšti priimtina iškinį narių vardu, pareikštas ieškinys yra priimtinas (1995 m. liepos 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *AITEC ir kt. prieš Komisiją*, T-447/93–T-449/93, Rink. p. II-1971, 60 punktas ir 1996 m. spalio 22 d. Sprendimo *Skibsværftsforeningen ir kt. prieš Komisiją*, T-266/94, Rink. p. II-1399, 50 punktas).
- 48 Todėl Pirmosios instancijos teismas turi patikrinti, ar šioje byloje skundžiamas sprendimas gali būti laikomas konkrečiai susijusiu su ieškovės nariais ar bent jau su kai kuriais iš jų.
- 49 Šiuo klausimu reikia priminti, kad EB 88 straipsnyje numatytoje valstybės pagalbos kontrolės procedūroje reikia atskirti du dalykus: šio straipsnio 3 dalyje nustatytą preliminarų pagalbos tyrimo etapą, kuriuo siekiama tik leisti Komisijai susidaryti pradinę nuomonę dėl ginčijamos pagalbos dalinio ar visiško suderinamumo, ir to paties straipsnio 2 dalyje numatytą tyrimo etapą. Tik vykstant pastarajam, kurio tikslas suteikti Komisijai visą informaciją apie bylos aplinkybių visumą, EB sutartis nustato Komisijai pareigą paraginti suinteresuotuosius asmenis pateikti pastabas (minėto sprendimo *Cook prieš Komisiją* 22 punktas; minėto sprendimo *Matra prieš Komisiją* 16 punktas; 1998 m. balandžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 38 punktas ir minėto sprendimo *Komisija prieš Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum* 34 punktas).
- 50 Jeigu neatlikusi EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytos formalios tyrimo procedūros Komisija to paties straipsnio 3 dalies pagrindu priimtu sprendimu nusprendė, kad pagalba yra suderinama su bendrąja rinka, asmenys, kurie gali pasinaudoti šio straipsnio 2 dalyje numatytais garantijomis, gali užsitikrinti jų laikymąsi tik turėdami galimybę ginčyti šį sprendimą Bendrijos teisme (minėto sprendimo *Cook prieš Komisiją* 23 punktas; minėto sprendimo *Matra prieš Komisiją* 17 punktas ir minėto sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* 40 punktas).

- 51 Dėl šių motyvų Bendrijos teismas pripažįsta priimtina suinteresuotojo asmens pagal EB 88 straipsnio 2 dalį pareikštą ieškinį dėl EB 88 straipsnio 3 dalimi pagrįsto sprendimo panaikinimo, kai tokį ieškinį pateikęs asmuo siekia apginti savo procesines teises, kurias numato pirmoji nuostata (minėto sprendimo *Komisija prieš Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum* 35 punktas).
- 52 Tačiau suinteresuotieji asmenys EB 88 straipsnio 2 dalies prasme, kurie pagal EB 230 straipsnio ketvirtąją pastraipą gali pareikšti ieškinį dėl panaikinimo, yra asmenys, įmonės ar asociacijos, kurių interesams gali padaryti poveikį pagalbos suteikimas, pavyzdžiui, pagalbos gavėjų įmonės konkurentės ir verslininkų organizacijos (minėto sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* 41 punktas).
- 53 Tačiau jei ieškovas kelia klausimą dėl paties sprendimo, kuriuo vertinama pagalba, tik aplinkybės, kad jis gali būti laikomas suinteresuotuoju asmeniu EB 88 straipsnio 2 dalies prasme, neturėtų pakakti pripažinti ieškinį nepriimtina. Taigi jis turi įrodyti, kad turi ypatingą statusą pagal Bendrijos teismų praktiką minėtame sprendime *Plaumann prieš Komisiją*. Taip yra, pavyzdžiui, tada, kai ieškovo padėtį rinkoje smarkiai paveikia valstybės pagalba, kuri yra skundžiamo sprendimo objektas (minėto sprendimo *Komisija prieš Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum* 37 punktas).
- 54 Šiuo ieškiniu ieškovė siekia ne tik ginčyti Komisijos atsisakymą pradėti formalią tyrimo procedūrą, bet ir skundžiamo sprendimo pagrįstumą. Todėl reikia išnagrinėti, ar ji tinkamai nurodė priežastis, dėl kurių AGL gali labai paveikti bent vieno jos nario padėtį nerūdinių medžiagų rinkoje.

- 55 Šiuo atveju, kalbant visų pirma apie materialią AGL taikymo sritį, reikia pastebėti, jog iš skundžiamo sprendimo yra aišku (12 ir 13 konstatuojamosios dalys), kad šio mokesčio tikslas yra dalį neapdirbtų nerūdinių medžiagų paklausos pakeisti kitais produktais, kurie yra neapmokestinami, siekiant paskatinti jų naudojimą vietoj nerūdinių medžiagų ir sumažinti neapdirbtų nerūdinių medžiagų išgavimą. Remiantis skundžiamame sprendime išdėstytais ir niekieno neginčytais Jungtinės Karalystės institucijų skaičiavimais, šis mokestis leistų sumažinti neapdirbtų nerūdinių medžiagų paklausą vidutiniškai apie 8–9 % per metus.
- 56 Kadangi AGL iš esmės siekiama perskirstyti neapdirbtų nerūdinių medžiagų, kurios apmokestinamos šiuo mokesčiu, ir pakaitų, kurie yra neapmokestinami, rinką, dar reikia nustatyti, ar jis gali labai pakeisti kai kurių ieškovės narių konkurencinę padėtį.
- 57 Šiuo atžvilgiu, priešingai nei tvirtina Komisija, dublike ieškovės pateikta informacija dėl detalesnės kai kurių jos narių padėties neturėtų būti laikoma pateikta pavėluotai pagal Procedūros reglamento 48 straipsnio 1 dalį. Iš tiesų tai yra besitęsiančio ginčo tarp šalių dalis. Ji, atsakant į Komisijos argumentus dėl nepriimtumo, tik papildoma ieškinyje pateiktus argumentus, jog AGL turi neigiamą poveikį įmonių, ieškovės narių, prekiaujančių apmokestinamomis mokesčiu medžiagomis, konkurencinei padėčiai. Kadangi bet kuriuo atveju ieškinio priimtumo sąlygas Bendrijos teismas gali nagrinėti bet kuriuo metu savo iniciatyva, niekas jam nedraudžia atsižvelgti į dublike pateiktą papildomą informaciją.
- 58 Tačiau pagal dublike pateiktą papildomą informaciją, kurios neginčija nei Komisija, nei įstojusi į bylą šalis, kai kurie ieškovės nariai, pavyzdžiui, *Torrington Stone*,

Sherburn Stone Co. Ltd ir *Cloburn Quarry*, yra tiesioginiai neapmokestinamųjų medžiagų gamintojų, kurie tapo konkurencingi dėl nustatyto mokesčio įvedimo, konkurentai.

- 59 Konkrečiai kalbant, ieškovė nurodė, kad *Torrington Stone*, eksploatuojanti *Devone* karjerą, gamindavo nepjautą statybinį akmenį ir grindinio akmenį, parduodamą gamyklos kaina vidutiniškai po <...> GBP už toną, bei pjautą statybinį akmenį, parduodamą gamyklos kaina vidutiniškai po <...> GBP už toną. Šie produktai sudaro 3–5 % išgaunamos uolienos. Likusius 95 % sudaro subproduktai, šiuo atveju įprasti erdmėms užpildyti skirti produktai (parduodami gamyklos kaina vidutiniškai po <...> GBP už toną) ir smulkinti erdmėms užpildyti skirti produktai (parduodami gamyklos kaina vidutiniškai <...> GBP už toną). Tik pjautas statybinis akmuo yra neapmokestinamas AGL. Iki šio mokesčio įvedimo erdmėms užpildyti skirti produktai buvo parduodami 50 kilometrų spinduliu. Po mokesčio įvedimo jie šioje vietovėje konkuruoja su neapmokestinamomis AGL antrinėmis medžiagomis, išgaunamomis, pavyzdžiui, iš kaolino karjerų, esančių toliau nei už 80 kilometrų.
- 60 Dėl *Sherburn Stone*, kuri eksploatuoja *Barton* karjerą Jorkšyre, ieškovė pažymėjo, kad ji išgauna griežtus techninius reikalavimus atitinkančias medžiagas, skirtas aukštos kokybės betonui gaminti. Šie produktai, sudarantys 50 % išgautos uolienos, kurių vidutinė gamyklos pardavimo kaina siekia <...> GBP už toną, apmokestinami AGL. Iš likusių 50 % išgautos uolienos *Sherburn Stone* gamina molingą mišinį, naudojamą erdmėms užpildyti, parduodamą gamykline kaina vidutiniškai po <...> GBP už toną. Įvedus AGL šių produktų pardavimas tapo sudėtingesnis, o jų sandaupos sunkiai valdomos.
- 61 Dėl *Cloburn Quarry*, kuri eksploatuoja karjerą Škotijoje, ieškovė paaiškino, kad gamindama savo produkciją ji orientavosi į aukštos kokybės nerūdines medžiagas,

dėl kurių gali atsipirkti didesnės transportavimo išlaidos. Visi šie produktai yra apmokestinami AGL. Šios įmonės gaminama rausva skalda ir griežtus techninius reikalavimus atitinkantis granitas, naudojami kaip balastas ar aukštos kokybės betonui arba su asfaltu, yra parduodami gamyklos kaina vidutiniškai po <...> GBP už toną, nekonkuruoja su mokesčiu neapmokestinamomis medžiagomis, išgautomis iš kaolino ar skalūno produkcijos. Tačiau 25 % antrinių produktų, išgautų *Cloburn Quarry* karjere, kurių didžiausią dalį sudaro smulkinti ertmės užpildantys produktai, parduodami gamyklos kaina vidutiniškai po <...> GBP už toną, konkuruoja su neapmokestinamomis medžiagomis.

- 62 Šiame kontekste, siekiant įrodyti, kad minėtų įmonių konkurencinė padėtis nėra paveikta, Komisijos nurodyta aplinkybė, jog didžiausia pagal apyvartą jų veiklos dalis yra nesusijusi su nerūdinėmis medžiagomis ir todėl neapmokestinama mokesčiu, nėra tinkama, nes šių įmonių veikla nerūdinių medžiagų rinkoje nėra visai nereikšminga, lyginant su jų pagrindine veikla. Bet kuriuo atveju iš pateiktų skaičių yra aišku, kad antrinių produktų panaudojimas kaip nerūdinių medžiagų komerciniams tikslams sudaro sąlygiškai svarbią minėtų įmonių veiklos dalį.
- 63 Atsižvelgiant į įvairių ieškovės pateiktą informaciją reikia nuspręsti, kad ji įrodė ne tik tai, jog ginčijama valstybės priemonė galėjo paveikti kai kurių jos narių, kurie galėjo pareikšti ieškinį dėl Komisijos skundžiamo sprendimo nepradėti formalios tyrimo procedūros, konkurencinę padėtį, bet dar ir tai, kad šis poveikis buvo didelis.
- 64 Iš to yra aišku, kad Komisijos šio ieškinio atžvilgiu pareikštas pagrindas dėl nepriimtimumo, kiek jis susijęs su skundžiamame sprendime numatytu materialios AGL taikymo srities apibrėžimo patvirtinimu, turi būti atmestas.

- 65 Antra, kalbant apie eksporto neapmokestinimą, ieškovė tvirtina, kad šis neapmokestinimas turi taip pat neigiamą poveikį jos narių, kurie eksportuoja labai mažai arba visai neeksportuoja, priešingai nei jų svarbiausi konkurentai Jungtinės Karalystės rinkoje, konkurencinei padėčiai. Iš tiesų eksporto neapmokestinimas suteikia jų konkurentams, o ypač eksploatuojantiems *Glesanda* karjerą, iš kurio išgaunama daugiau nei 90 % eksportuojamų nerūdinių medžiagų, privalumą į Jungtinėje Karalystėje parduodamų produktų kainą neįtraukti nuostolių. Priešingai, ieškovės nariai turi parduoti savo apmokestinamąsias nerūdines medžiagas nuostolingai ir padalyti mokesčio išlaidas visiems savo produktams.
- 66 Atsakant į raštu pateiktus Pirmosios instancijos teismo klausimus, ieškovės papildomai pateikta informacija leidžia spręsti, kad eksporto neapmokestinimas gali padaryti didelį poveikį bent vieno ieškovės nario konkurencinei padėčiai. Iš tiesų ieškovė nurodo, o tam neprieštaravo nei Komisija, nei įstojusi į bylą šalis, kad aukštus techninius reikalavimus atitinkančių nerūdinių medžiagų, naudojamų kaip geležinkelių balastas (apmokestinami AGL), rinkoje *Cloburn Quarry* tiesiogiai konkuruoja su *Glensanda* karjeru, kuris taip pat kaip ir *Cloburn Quarry* yra Škotijoje. Tačiau kaip dublike, neprieštaraujant kitoms šalims, teigia ieškovė, *Glensanda* karjeras eksportuoja 50 % savo produkcijos. Ieškovė iš to padarė tinkamą išvadą, kad neaukštus techninius reikalavimus atitinkančių medžiagų eksporto neapmokestinimas šį karjerą eksploatuojančioms įmonėms suteikia konkurencinį pranašumą Škotijos aukštus techninius reikalavimus atitinkančių nerūdinių medžiagų rinkoje, nes, priešingai nei *Cloburn Quarry*, kuri nuostolingai parduoda savo neaukštus techninius reikalavimus atitinkančias nerūdines medžiagas Jungtinėje Karalystėje ir šį nuostolį padengia aukštus techninius reikalavimus atitinkančių medžiagų kaina, bendra AGL suma, kurią *Glensanda* karjeras turi atsiimti iš savo klientų vidaus rinkoje, yra 50 % proporcingai mažesnė, palyginti su suma, kurią atsiima neeksportuojantis konkurentas.
- 67 Darytina išvada, kad šio ieškinio, kiek jis yra nukreiptas prieš skundžiamo sprendimo pritarimą eksporto neapmokestinimui, atžvilgiu Komisijos pareikštas prieštaravimas dėl priimtino taip pat turi būti atmestas.

- 68 Dėl minėtų priežasčių reikia taip pat atmesti papildomą Komisijos argumentą, jog nagrinėjant ieškinį dėl Komisijos sprendimo pasibaigus preliminarus valstybės pagalbos tyrimo etapui nepareikšti prieštaravimų dėl valstybės pagalbos priemonės, priimtinas yra tik vienintelis, su pareigos pradėti formalią tyrimo procedūrą pažeidimu susijęs ieškinio pagrindas. Šiuo atveju, atsižvelgiant į didelį poveikį kai kurių jos narių konkurencinei padėčiai rinkoje, ieškovė turi teisę remtis bet kuriuo EB 230 straipsnio antrojoje pastraipoje išvardytu neteisėtumo pagrindu (žr. minėto sprendimo *Komisija prieš Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum* 37 punktą).
- 69 Todėl visi šio ieškinio pagrindai turi būti pripažinti priimtini.

Dėl bylos esmės

- 70 Pagrįsdama savo ieškinį ieškovė nurodė, pirma, EB 87 straipsnio 1 dalies pažeidimą, antra, nemotyvimą, trečia, Komisijos pareigos pradėti formalią tyrimo procedūrą pažeidimą ir, ketvirta, šios institucijos netinkamą pareigų atlikimą per preliminarų tyrimą. Pirmosios instancijos teismas mano, kad reikia sujungti pirmus du pagrindus.

Dėl pagrindų, susijusių su EB 87 straipsnio 1 dalies pažeidimu ir nemotyvimu

Šalių argumentai

- 71 Ieškovė pirmiausia pažymi, kad sąlyga, susijusi su pagalbos atrankiniu taikymu, yra įvykdyta, nes siekiamų tikslų atžvilgiu mokesčių sistema skirtingai traktuoja

panašioje padėtyje esančius ūkio subjektus, o tai yra nepateisinama remiantis sistemos pobūdžiu ir bendrąja jos schema (2001 m. lapkričio 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, Rink. p. I-8365, 41 ir 42 punktai).

72 Minėtame sprendime *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* Teisingumo Teismas nusprendė, kad neapmokestinimas ekologiniu mokesčiu, taikomu energiją vartojančioms įmonėms, kurių suvartojimas viršijo tam tikrą ribą, apėmė valstybės pagalbos elementus, nes šis neapmokestinimas galėjo būti taikomas tik prekes gaminančioms įmonėms. Šiuo klausimu ieškovė pažymi, kad *Adria-Wien Pipeline* buvo paslaugų teikimo bendrovė, kuri nekonkuravo su neapmokestinimu besinaudojančiomis įmonėmis.

73 Šiuo atveju AGL kvalifikavimas kaip išskirtinės mokesstinės naštos, o ne išskirtinės mokesstinės naudos, būtų tik formalus ir neturėtų įtakos analizei. Šiuo klausimu Komisijos argumentai, pagrįsti atrankiniu mokesčio taikymu, yra labai artimi generalinio advokato J. Mischo argumentacijai jo išvadoje minėtam sprendimui *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (Rink. p. I-8369). Tačiau sprendime Teisingumo Teismas atmetė generalinio advokato argumentaciją, kurioje buvo pateikta nuomonė, kad ginčijama mokesčių sistema nėra pasirenkamojo pobūdžio, nes, pirma, neapmokestinimas nėra įprastos taisyklės išimtis, antra, nevienodai traktuojama buvo skirtingiems sektoriams ir, trečia, mokesčio taikymo sritis buvo pagrįsta objektyviais kriterijais.

74 Šiuo atveju Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą nusprendama, kad materialiai ir geografinė AGL taikymo sritis yra pateisinama šios mokesčių sistemos logika ir schema ir todėl AGL nėra valstybės pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme.

- 75 Pirmiausia dėl apmokestinamų ir neapmokestinamų mokesčiu medžiagų atskyrimo ieškovė teigia, kad Komisija skundžiamame sprendime neapibrėžė objektyviai atitinkamos neapdirbtų nerūdinių medžiagų rinkos.
- 76 Toliau neapdirbtų nerūdinių medžiagų atveju ieškovė iš esmės remiasi skirtumu tarp pirminės medžiagos, kuri yra pagrindinis iš karjero išgautas produktas, ir antrinės medžiagos, kuri yra nedidelės vertės subproduktas, neišvengiamai gaunamas išgaunant pirminę medžiagą.
- 77 Ieškovės nuomone, nagrinėjamos mokesčio sistemos logika reikalavo, kad AGL būtų taikomas pirminėms medžiagoms, naudojamoms kaip nerūdinės medžiagos, kurias gali pakeisti pakaitai (antriniai karjerų ar kasyklų produktai, perdirbti produktai ar kiti pakaitai). Tačiau pirminės medžiagos, kurios negali būti pakeistos, bei antrinės medžiagos, gautos išgaunant pirmines medžiagas, turėtų būti neapmokestinamos. Iš tiesų pastarųjų dviejų medžiagų rūšių apmokestinimas, nesant pirminių medžiagų pakaitų, negali nukreipti paklausos į mažiau žalingus aplinkai pakaitus.
- 78 Ieškovė sutinka, kad Įstatymas, kuris nustatė apmokestinamųjų ir neapmokestinamųjų medžiagų sąrašą, nevaržo terminų „pirminės“ ir „antrinės“ medžiagos ir kad tai nėra vienintelės galimos sąvokos. Tačiau ji priekaištauja Komisijai dėl to, kad ji varžo šiuos terminus skundžiamame sprendime jų neapibrėžusi, o tai sukėlė painiavą.
- 79 Be to, Komisija skundžiamame sprendime (29 konstatuojamoji dalis) klaidingai patvirtino, kad AGL „netaikomas nerūdinėms medžiagoms, išgautoms kaip kitų

procesų subproduktai arba atliekos (antrinės nerūdinės medžiagos)“. Tačiau kai kurios antrinės nerūdinės medžiagos (pavyzdžiui, produktai, gauti iš kalkakmenio, skirti kalkėms arba cementui gaminti, arba produktai, gauti išgaunant kvarcinį smėlį, naudojamą stiklo gamyboje) yra apmokestinamos. Šis teiginys rodo Komisijos akivaizdžiai klaidingą AGL pobūdžio įvertinimą. Be to, skundžiamas sprendimas yra pagrįstas Įstatyme nustatytu AGL vertinimu.

80 Be to, kalbant apie AGL tikslus, Komisija, kaip ir įstojusi į bylą šalis, skundžiamame sprendime rėmėsi tik aplinkos apsaugos problemomis, susijusiomis su medžiagų, naudojamų kaip nerūdinės medžiagos, išgavimu.

81 Tačiau, priešingai Komisijos teiginiui, mokesčio taikymo srities apibrėžimas neatitinka siekiamo tikslo ir iš esmės siekia internalizuoti nerūdinių medžiagų gavybos aplinkos apsaugos sąnaudas ir paskatinti perdirbtų medžiagų ar kitų pakaitų naudojimą, siekiant sumažinti išgavimo daromą žalą aplinkai. Šiuo aspektu iš esmės Įstatymas skirtingai traktuoja panašias situacijas.

82 Pirmiausia didelė pirminių produktų grupė, būtent molžemis, šiferis, kaolinas, molis ir skalūnas bei jų antriniai produktai neapmokestinami AGL. Šių produktų išgavimas karjeruose daro tokį patį poveikį aplinkai, kaip ir apmokestinamųjų, pavyzdžiui, kalkakmenio ar granito. Tačiau kai kurie iš šių pirminių produktų, pavyzdžiui, molis, naudojamas plytelių gamyboje, arba skalūnas, naudojamas plytų gamyboje, gali būti pakeisti medžiagomis, išgautomis karjeruose, esančiuose srityse, kur aplinka yra mažiau jautri, arba antrinėmis medžiagomis, siekiant gaminti kitokių rūšių plyteles ar statybinius blokelius, kurie yra plytų pakaitai.

- 83 Be to, medžiagos, pavyzdžiui, žemos kokybės skalūnas ir šiferis, taip pat ir molžemis, kaolinas bei molis, išgaunamos daugelyje Jungtinės Karalystės karjerų ir kaip pirminės medžiagos naudojamos kaip nerūdinės medžiagos, yra neapmokestintos, nepaisant to, kad jas gali pakeisti pakaitai. Šiuo atveju ieškovė atmeta Komisijos ir įstojusios į bylą šalies argumentus, jog šios medžiagos yra neapmokestinamos, nes jos nėra nerūdinės medžiagos. Ji teigia, kad sąvoka „nerūdinės medžiagos“ nurodo galutinę medžiagos paskirtį, o ne konkrečią medžiagų grupę. Minėtos neapmokestinamosios medžiagos daugiausia dėl jų transportavimo išlaidų praeityje Jungtinėje Karalystėje buvo retai naudojamos kaip nerūdinės medžiagos. Tačiau jų neapmokestinimas paskatino šių pirminių medžiagų naudojimą kaip nerūdinių medžiagų.
- 84 Mokesčio netaikymas šioms medžiagoms nepateisinamas nei AGL pobūdžiu, nei jo bendra schema. Ieškovė šiuo klausimu remiasi minėtu sprendimu *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (52 ir 53 punktai) ir 2002 m. spalio 23 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimu *Diputación Foral de Guipúzcoa ir kt. prieš Komisiją* (T-269/99, T-271/99 ir T-272/99, Rink. p. II-4217, 62 punktas).
- 85 Antra, kitos pirminės medžiagos yra apmokestinamos AGL, nors jos negali būti pakeistos pakaitais. Ieškovė nurodo rausvą skaldą, dėl savo ypatingos spalvos naudojamą pėsčiųjų ir dviračių takų paviršiams, aukštus techninius reikalavimus atitinkančias nerūdines medžiagas, pavyzdžiui, kelių tiesimui naudojamas medžiagas, arba aukštus techninius reikalavimus atitinkantį granitą, naudojamą geležinkelių balastui, ir nerūdines medžiagas, naudojamas silpno susitraukimo ar didelio atsparumo betono gamyboje. Dėl šių medžiagų techninių charakteristikų jų beveik neįmanoma pakeisti pakaitais. Dėl aukštos kainos jie nenaudojami erdmėms užpildyti.
- 86 Trečia, AGL taikomas didelei pirminių medžiagų, kurios yra neapmokestinamos, antrinių produktų grupei, pavyzdžiui, kalkakmeniui, naudojamam cemento ar kalkių

gamyboje, uolienai plokštėms gaminti, ir medžiagoms, kaip antai kvarcinis smėlis arba kalkakmenis, skirtoms tam tikram pramoniniam naudojimui (pavyzdžiui, stiklo gamyboje). Šios pirminės medžiagos negali būti pakeistos pakaitais.

- 87 Šie nukrypimai nuo mokesčių sistemos ir schemas, kuriais remiasi Komisija, rodo, kad AGL taikymo sritis iš tiesų atspindi norą neapmokestinti mokesčiu tam tikrų sektorių, kad būtų apsaugotas jų konkurencingumas. Tai patvirtina įvairūs Jungtinės Karalystės institucijų pareiškimai, būtent prie ieškinio pridėtas nerūdinių medžiagų apmokestinimo poveikio įvertinimas, kuriame pabrėžiama, jog „kai kurios (neapmokestinamosios) medžiagos yra svarbios produktų, kuriais prekiaujama pasauliniu mastu, sudėtinės dalys, kurių Jungtinės Karalystės gamintojai būtų nepalankioje konkurencinėje padėtyje importuotojų ir eksporto rinkų atžvilgiu“, ir Europos Sąjungos ekologinių mokesčių studija, taip pat pridėta prie ieškinio.
- 88 Antra, ieškovė teigia, kad nerūdinių medžiagų eksporto neapmokestinimas taip pat prieštarauja tariamiems AGL aplinkos apsaugos tikslams. Šiuo neapmokestinimu siekiama apsaugoti tik Britanijos produktų konkurencingumą eksporto rinkose. Tačiau, kalbant apie ekologinius mokesčius, principas „teršėjas moka“ yra esminis kriterijus nustatant valstybės pagalbos buvimą (generalinio advokato F. Jacobs išvada 2003 m. lapkričio 20 d. Teisingumo Teismo sprendimui *GEMO*, C-126/01, Rink. p. I-13769, I-13772). Šiuo klausimu ieškovė ginčija Komisijos atsiliepime į ieškinį pateiktą paaiškinimą, jog AGL yra netiesioginis vartojimo mokestis. Šio paaiškinimo nebuvo skundžiamame sprendime, be to, jis yra klaidingas. Jis nepadaro eksporto neapmokestinimo teisėto, kaip rodo Švedijoje įvestas nerūdinių medžiagų mokesčio pavyzdys, kur eksportas nėra neapmokestinamas. Kadangi nerūdinių medžiagų mokesčiu siekiama išspręsti aplinkos apsaugos problemas, susijusias su gamyba, paprastai neturėtų kilti dvigubo apmokestinimo rizika. Skundžiamo

sprendimo motyvai, pagrįsti tuo, jog Jungtinės Karalystės institucijos nekontroliuoja eksportuojamų nerūdinių medžiagų paskirties vietas, yra klaidingi. Iš tiesų dėl cheminių savybių yra lengva atskirti nerūdines medžiagas, naudojamas neapmokestinamuosiuose procesuose, nuo apmokestinamų mokesčiu nerūdinių medžiagų.

- 89 Galiausiai ieškovė teigia, kad ginčijamas sprendimas yra ydingas dėl to, jog jame nėra nurodyti motyvai. Komisija turi apsispręsti dėl nurodytų traktavimo skirtumų, kurie yra nesuderinami su AGL tikslais, nes jie nėra „akivaizdžiai nesusię, nesvarbūs ar aiškiai antraeiliai“ (minėto sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* 64 punktas).
- 90 Komisija atmeta šį argumentą. Ji tvirtina, kad sektorinės priemonės atveju atrankinio taikymo kriterijus yra tenkinamas, jei ši priemonė suteikia išskirtinį pranašumą (1999 m. birželio 17d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, „Maribel“, C-75/97, Rink. p. I-3671, 32 ir 33 punktai ir minėto sprendimo *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, 48 punktas). Priešingai, schema, tam tikrame sektoriuje uždedanti išskirtinę našta, nėra valstybės pagalba. Iš tiesų ji nekelti grėsmės vidaus rinkai, kurią saugo su valstybės pagalba susijusios nuostatos.
- 91 Taigi išskirtinis mokestis neturi jokių valstybės pagalbos požymių, jei jis taikomas nustatytame sektoriuje arba jei jį reglamentuojančios nuostatos susijusios su sistemos pobūdžiu ar jos bendrąja schema.
- 92 Šiuo atveju AGL yra išskirtinė mokestinė našta, apsunkinanti nustatytą ir apibrėžtą sektorių, t. y. neapdirbtų nerūdinių medžiagų naudojimo komerciniais tikslais sektorių. Jis nesuteikia jokio atrankinio pranašumo ir todėl į Jungtinę Karalystę nepritraukia investuotojų ar naujas darbo vietas kuriančių subjektų, neišstumia iš

Britanijos rinkos nerūdinių medžiagų iš kitų valstybių narių ir nesubsidijuoja eksporto. Todėl AGL netaikomos EB 87 straipsnio 1 dalies nuostatos, apibrėžiančios valstybės pagalbą, tačiau taikomos sutarties nuostatos, reglamentuojančios mokesčių sritį. Todėl ieškovės nurodytas minėtas sprendimas *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* su šia byla nesusijęs.

- 93 Kalbant apie Įstatymo pakeitimus, padarytus po pranešimo apie ginčijamos pagalbos schemos projektą, kuriais remiasi ieškovė, Komisija pabrėžia, kad iki skundžiamo sprendimo priėmimo ji buvo informuota raštu, o vėliau ir žodžiu, apie Įstatymo pakeitimo projektus.
- 94 AGL neturi jokių pagalbos požymių, nes, Komisijos teigimu, nurodytos išimtys dėl neapmokestinamųjų medžiagų yra susijusios su sistemos pobūdžiu ir jos schema.
- 95 Pirmiausia Komisija atmeta ieškovės nurodytus nenuoseklumus, susijusius su AGL taikymo sritimi. Ji teigia, kad tik neapdirbtos nerūdinės medžiagos yra apmokestinamos AGL.
- 96 Be to, kai kurios medžiagos, naudojamos kaip nerūdinės medžiagos, dėl savo mažesnės kainos naudojasi neapmokestinimu, būdingu sistemos pobūdžiui ir jos schemai, nes jos gali pakeisti neapdirbtas nerūdines medžiagas.

- 97 Tačiau kalkakmenis arba smėlis, būdami pirmojo išgavimo antriniai produktai, naudojami kaip nerūdinės medžiagos, galėtų būti pakeisti perdirbtomis nerūdinėmis medžiagomis arba kitais pakaitais, o tai pateisina jų apmokestinimą AGL. Be to, jų apmokestinimas rodo ir norą atsižvelgti į jų išgavimo aplinkos apsaugos sąnaudas.
- 98 Kadangi kai kurių medžiagų neapmokestinimas, Komisijos teigimu, yra pateisinamas sistemos ir jos schema, ieškovės nurodyta aplinkybė, kad šios medžiagos konkuruoja su mokesčiu apmokestinamomis nerūdinėmis medžiagomis, neleidžia daryti išvados, kad mokestis turi valstybės pagalbos elementų.
- 99 Antra, eksporto neapmokestinimas taip pat atitinka AGL logiką.
- 100 Galiausiai skundžiams sprendimas yra pakankamai motyvuotas.
- 101 Įstojusi į bylą šalis sutinka su Komisijos pastabomis. Ji pabrėžia, kad AGL buvo nuspręsta įvesti tam, kad jis užtikrintų, jog neapdirbtų nerūdinių medžiagų išgavimo poveikis aplinkai atsispindėtų kainoje. Prioritetiniai šio mokesčio tikslai yra paskatinti pakaitų, pavyzdžiui, perdirbtų nerūdinių medžiagų ar kitų neapdirbtų nerūdinių medžiagų pakaitų naudojimą ir efektyvų nerūdinių medžiagų naudojimą bei pakaitų vystymą. Papildomas tikslas yra išlaikyti Jungtinės Karalystės konkurencingumą apmokestinant importuotus produktus ir neapmokestinant eksporto.

- 102 Kaip patvirtino *High Court of Justice* minėtame 2002 m. balandžio 19 d. Sprendime, AGL struktūra ir taikymo sritis yra suderinama su mokesčių sistemos pobūdžiu ir jos schema. Iš tiesų atsižvelgiant į mokesčio tikslus jis yra taikomas visoms neapdirbtoms nerūdinėms medžiagoms. Jis netaikomas nei medžiagoms, naudojamiems kitiems tikslams nei naudojimas kaip nerūdinių medžiagų, nei per kitus procesus gaunamiems atliekoms.
- 103 Kaolinas ir molis neapmokestinami AGL, nes jie nėra nerūdinės medžiagos. Juos išgaunant iškastos žemės, atliekos ir kiti subproduktai yra taip pat neapmokestinami, siekiant paskatinti jų, kaip neapdirbtų nerūdinių medžiagų, naudojimą. Šiferis, anglis ir lignitas nėra neapdirbtos nerūdinės medžiagos, naudojamos kaip nerūdinės. Jų atliekos sudarytos iš tokių pačių medžiagų ir todėl yra taip pat neapmokestinamos. Kalkakmenis yra apmokestinamas, nes yra priskiriamas neapdirbtų nerūdinių medžiagų kategorijai. Todėl jo mineralogijos požiūriu identiški subproduktai taip pat yra apmokestinami. Tik kalkių ar cemento gamyboje naudojamas kalkakmenis yra neapmokestinamas.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 104 Šioje byloje ginčas vyksta dėl Komisijos atrankos kriterijų taikymo skundžiamame sprendime, kai ji atmetė valstybės pagalbos kvalifikavimą tuo pagrindu, kad „AGL taikymo sritis pateisinama mokesčių sistemos logika ir jos schema“ (43 konstatuojamoji dalis).
- 105 Reikia priminti, kad priemonė turi suteikti atrankinį pranašumą, naudingą tik kai kurioms įmonėms ar veiklos sektoriams, kad ją būtų galima pripažinti valstybės

pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme. Iš tiesų šiame straipsnyje kalbama apie pagalbą, kuri iškraipo konkurenciją ar gali ją iškraipyti „palaikydama tam tikras įmones ar tam tikrų prekių gamybą“.

- ¹⁰⁶ Pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką EB 87 straipsnio 1 dalis neskirsto priemonių, kurios sumažina įprastai nustatytą mokesčių naštą įmonėms, pagal jų priežastis ar tikslus, bet apibrėžia priemonę pagal jos poveikį. Todėl nei mokestinio pobūdžio, nei ekonominių, socialinių, aplinkos ar asmenų apsaugos tikslų, kurių yra siekiama tokia priemone, nepakanka tam, kad jai nebūtų taikomas minėtas straipsnis (žr. apie atrankinį neapmokestinimą socialiniais mokesčiais 1974 m. liepos 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją*, 173/73, Rink. p. 709, 27 ir 28 punktus ir minėto sprendimo *Maribel* 25 punktą; apie atrankinio palūkanų subsidijavimo schemą, skirtą mažoms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), siekiant renovuoti pramoninių transporto priemonių parką aplinkos apsaugos ir kelių eismo saugumo pagerinimo tikslais, žr. 2003 m. vasario 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-409/00, Rink. p. I-1487, 46 punktą ir 2000 m. rugsėjo 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *CETM prieš Komisiją*, T-55/99, Rink. p. II-3207, 53 punktą).
- ¹⁰⁷ Nagrinėdamas priemonės pasirenkamąjį pobūdį, Bendrijos teismas tikrina, ar Komisija teisingai padarė išvadą, kad aptariamoms priemonėms įvesta įmonių diferenciacija pranašumo ar mokesčių naštos atžvilgiu atsiranda dėl bendros taikomos sistemos pobūdžio ar jos schemos. Jei ši diferenciacija grindžiama ne bendros sistemos siekiamais tikslais, aptariama priemonė iš esmės yra laikoma tenkinančia atrankinio pobūdžio sąlygą, numatytą EB 87 straipsnio 1 dalyje (žr. šiuo klausimu minėto sprendimo *Italija prieš Komisiją* 33 punktą; minėto sprendimo *Maribel* 33 ir 39 punktus ir minėto sprendimo *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* 49 punktą). Ieškovė turi pateikti pakankamus įrodymus (žr. šiuo klausimu minėto sprendimo *Ispanija prieš Komisiją* 53 punktą ir 2002 m. kovo 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Diputación Foral de Álava ir kt. prieš Komisiją*, T-127/99, T-129/99 ir T-148/99, Rink. p. II-1275).

- 108 Šia Bendrijos teismų praktika Komisija rėmėsi 1998 m. gruodžio 10 d. pranešime dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms (OL C 384, p. 3).
- 109 Šiuo atveju reikia išnagrinėti, ar nagrinėjamas mokestis, atsižvelgiant į jo pobūdį ir charakteristikas, yra pasirenkamojo pobūdžio, vertinant pagal nurodytos Bendrijos teismų praktikos nustatytus kriterijus. Ieškovė, siekdama įrodyti, kad šie kriterijai yra įvykdyti, nurodo AGL materialios taikymo srities apibrėžimo ir eksporto neapmokestinimo neatitikimą iškeltiems aplinkos apsaugos tikslams.

— Materiali mokesčio taikymo sritis

- 110 Pirmiausia reikia išnagrinėti ieškovės kaltinimą, jog Komisija, apsiribodama tik nuoroda į Įstatymo nustatytą apmokestinamųjų medžiagų sąrašą, iš tiesų rėmėsi netiksliu materialios AGL taikymo srities apibrėžimu, dėl ko skundžiamame sprendime buvo padaryta akivaizdi mokesčio pobūdžio vertinimo klaida.
- 111 Pirmiausia ieškovė nepateikia jokių rimtų įrodymų, leidžiančių manyti, kad skundžiamas sprendimas pagrįstas pradinėje Įstatymo redakcijoje nustatytu AGL vertinimu. Nors atitinkamos Įstatymo nuostatos, nustatančios AGL, dar nebuvo pakeistos tuo metu, kai 2001 m. gruodžio 20 d. laišku buvo pranešta apie šį mokestį, reikia konstatuoti, kad pranešimas aiškiai informavo Komisiją, jog pakeitimai bus padaryti *Finance Act 2002* ir kad numatytas projektas, kuris, kaip teigiama pranešime, sudarys dalį *Finance Act 2002*, dar nebuvo parengtas. Be to, skundžiamas sprendimas bei kai kurie bylos dokumentai patvirtina, kad vėliau Komisija, priimdama skundžiamą sprendimą, atsižvelgė į pakeitimus, būtent į jų nustatytą anglies, lignito, šiferio ir skalūno ar kitų Įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje išvardytų

mineralų išgavimo atliekų neapmokestinimą. Iš tiesų 2002 m. vasario 19 d. laiške Komisijai Jungtinės Karalystės institucijos, atsakydamos į šios institucijos klausimą, paaiškino, kad kai kurių šių medžiagų atleidimu nuo mokesčio siekiama, kad jos būtų naudojamos kaip neapdirbtų nerūdinių medžiagų pakaitai. Be to, iš skundžiamo sprendimo (11 ir 29 konstatuojamosios dalys) yra aišku, kad Komisija atsižvelgė į šių atliekų neapmokestinimą.

- 112 Ieškovės tvirtinimas, kad ypač skundžiamo sprendimo 29 konstatuojamoji dalis rodo, kad Komisija padarė klaidą nuspręsdama, jog visi uolienų, smėlio ar žvirgždo išgavimo antriniai produktai arba atliekos yra neapmokestinamos, taip pat turi būti atmestas. Ieškovės pasiūlytos ginčytinos 29 konstatuojamosios dalies nuostatos, kurios teigia, kad AGL „neapmokestinamos nerūdinės medžiagos, išgautos kaip kitų procesų subproduktai arba atliekos (antrinės nerūdinės medžiagos)“, aiškinimas yra pagrįstas terminu „antrinės nerūdinės medžiagos“ aiškinimu, kuris skiriasi nuo Komisijos termino, kurio ji laikėsi visame skundžiamame sprendime. Iš tiesų iš atsakovės atsakymų į Pirmosios instancijos teismo raštu pateiktus klausimus yra aišku, kad ji vartojo terminą „pirminės nerūdinės medžiagos“ iš esmės apibrėždama AGL apmokestinamąsias nerūdinės medžiagas, o terminą „antrinės nerūdinės medžiagos“ – apibrėždama neapmokestinamąsias, tiksliai išvardytas Įstatyme, nerūdinės medžiagas. Todėl terminus, kurie, šalių nuomone, gali reikšti skirtingus dalykus, ieškovė vartoja karjero pagrindinės veiklos produktams (pirminės medžiagos) atskirti nuo antrinių produktų, gaunamų išgaunant pirmines medžiagas (antrinės medžiagos). Esant šioms aplinkybėms, atsižvelgiant į skundžiamo sprendimo kontekstą ir į Komisijos pateiktus paaiškinimus, skundžiamo sprendimo ginčijama 29 konstatuojamoji dalis reiškia tik tai, kad pirmojo išgavimo antriniai produktai ir atliekos neapmokestinami AGL, jei tai numatyta iš dalies pakeistame Įstatyme. Tokį 29 konstatuojamosios dalies aiškinimą patvirtina ir tai, kad 2002 m. vasario 19 d. laiške Komisijai Jungtinės Karalystės institucijos aiškiai ir tiksliai pateikė žemesnės nei kai kurių neapmokestinamųjų medžiagų antriniai produktai kokybės (žr. šio sprendimo 137 punktą) nerūdinių medžiagų apmokestinimo AGL motyvus.

- 113 Esant šioms aplinkybėms ieškovės teiginys, kad skundžiamas sprendimas yra pagrįstas klaidingu AGL materialios taikymo srities apibrėžimu, turi būti atmestas.
- 114 Kalbant apie tariamą neatitikimą tarp AGL taikymo srities ir jo aplinkos apsaugos tikslų pirmiausia reikia pažymėti, kad mokestis gali būti laikomas aplinkosauginiu arba ekologiniu, „jei šio mokesčio bazė turi aiškų neigiamą poveikį aplinkai“, kaip nusprendė Komisija 1997 m. kovo 26 d. pranešime dėl aplinkosauginių mokesčių ir rinkliavų vieningoje rinkoje (COM(97) 9 galutinis, 11 punktą). Taigi ekologinis mokestis yra savarankiška mokestinė priemonė, pasižyminti aplinkosauginiu tikslu ir specifine mokesčio baze. Ji numato tam tikrų prekių ar paslaugų apmokestinimą tam, kad į jų kainą būtų įtrauktos aplinkos apsaugos sąnaudos ir (ar) kad perdirbti produktai būtų konkurencingesni, o gamintojai ir vartotojai labiau orientuoti į palankesnę aplinkai veiklą.
- 115 Šiuo klausimu svarbu pabrėžti, kad valstybės narės, kurios dabartinėje Bendrijos teisės būklėje, nesant koordinavimo šioje srityje, išlaiko savo kompetenciją aplinkos politikos srityje, siekdamos tam tikrų 114 punkte nurodytų aplinkos apsaugos tikslų gali įsivesti sektorinius ekologinius mokesčius. Valstybės narės, vertindamos esamus skirtingus interesus, gali apibrėžti savo prioritetus aplinkos apsaugos srityje ir nustatyti prekes ar paslaugas, kurias jos nusprendžia apmokestinti ekologiniu mokesčiu. Vadinas, iš esmės vienintelė aplinkybė, jog ekologinis mokestis yra specifinė priemonė, taikoma tik tam tikroms prekėms ar paslaugoms ir nėra bendros mokesčių sistemos, taikomos visoms panašioms veiklos rūšims, darančioms panašų poveikį aplinkai, dalis, neleidžia daryti išvados, kad neapmokestinamos šiuo ekologiniu mokesčiu panašios veiklos rūšys naudojasi atrankiniu pranašumu.
- 116 Tokių panašių veiklos rūšių neapmokestinimas ekologiniu mokesčiu, nustatytu tam tikriems specialiams produktams, neturėtų būti prilygintas mokestinei lengvatai

šiuose veiklos sektoriuose, panašiai į minėtuose sprendimuose *Ispanija prieš Komisiją*, *CETM prieš Komisiją* ir *Diputación Foral de Álava ir kt. prieš Komisiją* nagrinėjamas priemonės. Iš tiesų kitaip nei ekologinis mokestis, kuris kaip tik apibūdinamas pagal jo taikymo sritį ir tikslus (žr. šio sprendimo 114 punktą) ir todėl negali būti priskirtas jokiai bendrai sistemai, minėtos mokestinės lengvatos yra įprastai įmonėms taikomos mokesčių sistemos išimtis. Dviejuose pirmuose minėtuose sprendimuose kalbama apie naštos, kuri esant įprastoms ekonominėms sąlygoms atsirado dėl būtinumo įmonėms atnaujinti pramonines transporto priemonės, palengvinimą palūkanų subsidijų forma. Atsižvelgiant į tokio pobūdžio naštos sistemą, aplinkybės, kad šios palūkanų subsidijos, kurios, beje, buvo suteiktos tik MVĮ, buvo skirtos skatinti pramoninių transporto priemonių parkų atnaujinimą atitinkamoje valstybėje narėje, siekiant apsaugoti aplinką ir pagerinti kelių eismo saugumą, nepakako nuspręsti, kad šis pranašumas yra sistemos dalis, o šito ieškovė net neidentifikavo (minėto sprendimo *CETM prieš Komisiją* 53 ir 54 punktai). Minėtame trečiame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad aptariamasis mokestinis kreditas, suteikiamas tik didelius finansinius išteklius turinčioms įmonėms, pažeidė atitinkamos valstybės narės mokesčių sistemos esminius principus (sprendimo 166 punktą).

- 117 Eant tokiam teisiniam kontekstui, kadangi ekologiniai mokesčiai pagal savo pobūdį yra specialios valstybių narių taikomos priemonės aplinkos apsaugos politikos srityje, kurioje nesant teisės derinimo priemonių jos išlaiko kompetenciją, Komisija, vertindama pagal Bendrijos valstybės pagalbos taisykles ekologinį mokestį, turi atsižvelgti į aplinkos apsaugos reikalavimus, nurodytus EB 6 straipsnyje. Šis straipsnis numato, kad nustatant ir įgyvendinant *inter alia* sistemą, užtikrinančią, kad nebūtų iškraipyta konkurencija vidaus rinkoje, turi būti atsižvelgiama į šiuos reikalavimus.
- 118 Be to, reikia priminti, kad kontroliuodamas Komisijos sprendimą nepradėti EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytos formalios tyrimo procedūros, Pirmosios instancijos teismas, atsižvelgdamas į plačius Komisijos įgaliojimus taikant EB 88 straipsnio 3 dalį, turi apsiriboti tik procedūrą ir motyvavimą reglamentuo-

jančių nuostatų laikymosi ir motyvavimo, aplinkybių, kuriomis remiantis buvo priimti sprendimai, tikslumo, akivaizdžios šių aplinkybių vertinimo klaidos nebuvimo, taip pat piktnaudžiavimo įgaliojimais nebuvimo patikrinimu (minėto sprendimo *Matra prieš Komisiją* 25 punktą ir minėto sprendimo *Skibsværftsforeningen ir kt. prieš Komisiją* 169 ir 170 punktai).

119 Šioje byloje atsižvelgdamas į visas aplinkybes Pirmosios instancijos teismas turi išnagrinėti, ar Komisija viršijo savo įgaliojimus skundžiamame sprendime nusprendę, kad AGL taikymo srities apibrėžimas pateisinamas iškeltais aplinkos apsaugos tikslais.

120 Šis ginčas skiriasi nuo minėtame sprendime *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* nagrinėto dalyko, kuriuo remiasi ieškovė. Tame sprendime Teisingumo Teismas turėjo išnagrinėti ne ekologinio mokesčio taikymo srities apibrėžimą, kaip šiuo atveju, o dalinį neapmokestinimą, suteikiamą tik prekes gaminčioms įmonėms, tokiu mokesčiu, kurį nustatė 1996 m. *Strukturanpassungsgesetz* (Austrijos įstatymas dėl struktūrinio suderinimo) dėl įmonių gamtinių dujų ir elektros energijos vartojimo.

121 Taigi minėtame sprendime ginčijama diferenciacija buvo susijusi ne su nagrinėjamu ekologiniu mokesčiu apmokestinamo produkto rūšimi, o su pramoniniais vartotojais, atsižvelgiant į tai, ar jie vykdė veiklą nacionalinės ekonomikos pirminiame ar antriniame sektoriuose. Teisingumo Teismas nusprendė, kad pranašumo suteikimo įmonėms, kurių pagrindinė veikla yra prekių gamyba, nepateisina bendros mokesčių sistemos, nustatytos *Strukturanpassungsgesetz*, pobūdis ir jos schema. Iš esmės jis nusprendė, kad kadangi įmonių, gaminančių prekes, ir įmonių, teikiančių paslaugas, sektorių energijos suvartojimas buvo vienodai žalingas aplinkai, ekologiniai motyvai, kuriais rėmėsi *Strukturanpassungsgesetz*, nepateisino skirtingo šių dviejų sektorių traktavimo. Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas atmetė Austrijos vyriaus-

sybės argumentą, pagrįstą mintimi, jog turi būti išsaugotas prekes gaminančių įmonių konkurencingumas, kad dalies nagrinėjamų aplinkosauginių mokesčių grąžinimas tik šioms įmonėms yra pateisinamas tuo, jog tie mokesčiai joms darė proporcingai didesnę poveikį nei kitoms įmonėms (sprendimo 44, 49 ir 52 punktai).

- 122 Grįsdama savo ieškinį šioje byloje ieškovė tvirtina, kad AGL apmokestinamų medžiagų apibrėžimas neatitinka iškeltų aplinkos apsaugos tikslų, bet iš tikrųjų rodo ketinimą netaikyti mokesčio kai kuriems sektoriams ir apsaugoti jų konkurencingumą.
- 123 Todėl reikia išnagrinėti AGL materialios taikymo srities apibrėžimo nenuoseklumus, apie kuriuos kalba ieškovė.
- 124 Šiuo atveju iš pranešimo ir skundžiamo sprendimo (5, 16 ir 31 konstatuojamosios dalys) yra aišku, kad AGL iš esmės numato, pirma, maksimaliai padidinti perdirbtų nerūdinių medžiagų ar kitų pakaitų panaudojimą, palyginti su neapdirbtomis nerūdinėmis medžiagomis, ir skatinti racionalų neapdirbtų nerūdinių medžiagų, neatsinaujinančių gamtinių išteklių, naudojimą. Antra, pranešimas ir skundžiamas sprendimas taip pat tik labiau netiesiogiai kalba apie aplinkos apsaugos sąnaudų internalizavimą pagal principą „teršėjas moka“, kai juose AGL tikslų nustatymo klausimu sakoma, jog „nerūdinių medžiagų išgavimo aplinkos apsaugos sąnaudos, kurias apima mokesčiai, yra triukšmas, dulkės, žala biologinei įvairovei ir gamtovaizdžiui“. Šie tikslai yra aiškiai nurodyti 2002 m. vasario 19 d. Jungtinės Karalystės laiške Komisijai.

- 125 Skundžiamame sprendime (8 konstatuojamoji dalis) neapdirbtos nerūdinės medžiagos yra apibrėžtos kaip „pirmojo išgavimo nerūdinės medžiagos, susidariusios iš natūralių mineralų sąnašų“ ir „uolienuų, smėlio ir žvirgždo fragmentai, kurie gali būti panaudojami natūralūs arba po mechaninio apdirbimo, pavyzdžiui, smulkinimo, plovimo ir rūšiavimo“.
- 126 Šalys sutaria, kad terminas „nerūdinės medžiagos“ nereiškia konkrečios medžiagų, apibrėžtų tik pagal jų fizines ir chemines savybes, grupės. Medžiagos (uolienos, smėlio ar žvirgždo) naudojimas kaip nerūdinės medžiagos priklauso taip pat nuo jos kainos ir transportavimo išlaidų. Taip pat šalys sutaria, kad kai kurios neapmokestinamosios medžiagos, pavyzdžiui, skalūnas, blogos kokybės šiferis, molžemis, kaolinas ir molis, kai kuriais atvejais išgauti pirmą kartą būna naudojami kaip nerūdinės medžiagos.
- 127 AGL yra ir ekologinis mokestis, kuris iš esmės apsunkina neapdirbtų nerūdinių medžiagų, t. y. nuotrupinių pirmo išgavimo medžiagų, naudojamų statybose ir viešuosiuose darbuose, išskyrus tam tikras medžiagas, nurodytas Įstatyme, panaudojimą komerciniams tikslams. Reikia išnagrinėti šios taikymo srities atitiktį iškeltiems aplinkos apsaugos tikslams (žr. šio sprendimo 124 punktą).
- 128 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad medžiagos, parduodamos kitiems naudojimui tikslams nei nerūdinės medžiagos, nepatenka į sektorių, apmokestinamą AGL. Priešingai nei teigia ieškovė, jų neapmokestinimas nėra aptariamo ekologinio mokesčio schemos išimtis. Sprendimas įvesti ekologinį mokestį tik nerūdinių medžiagų sektoriuje, o ne bendrai visuose karjerų ir kasyklų eksploatavimo sektoriuose, kurių poveikis aplinkai yra toks pats, koks ir nerūdinių medžiagų išgavimo, išreiškia atitinkamos valstybės narės kompetenciją nusistatyti prioritetus politikos, ekonomikos, mokesčių ir aplinkos apsaugos klausimais. Toks pasirinki-

mas, net jei pagrįstas ketinimu išsaugoti tam tikrų sektorių tarptautinį konkurencingumą, neleidžia abejoti AGL suderinamumu su siekiamais aplinkos apsaugos tikslais (žr. šio sprendimo 115 punktą).

- 129 Šiame kontekste ieškovės argumentai, susiję su medžiagų, pavyzdžiui, šiferio, aukštos kokybės skalūno, molio, kaolino, anglies ir lignito, kurie iš esmės negali būti naudojami kaip nerūdinės medžiagos dėl jų fizinių savybių ar kainos, neapmokestinimu, yra netinkami šioje byloje.
- 130 Antra, reikia konstatuoti, kad atitinkama valstybė narė, vykdydama aplinkos politiką, gali laisvai nuspręsti, kurios medžiagos, naudojamos kaip nerūdinės medžiagos, yra apmokestinamos, ir, atsižvelgiant į aplinkos apsaugos tikslus, neįtraukti į AGL taikymo sritį tam tikrų medžiagų, būtent šiferio ir žemos kokybės skalūno, molžemio, kaolino ir molio atliekų, net jei išgautos jos naudojamos kaip nerūdinės medžiagos. Šiuo klausimu įstojusios į bylą šalies ir Komisijos pateiktas paaiškinimas, kad šių medžiagų, iki šiol retai naudotų kaip nerūdinės medžiagos dėl didelių jų transportavimo išlaidų, neapmokestinimas leidžia jas naudoti kaip neapdirbtų nerūdinių medžiagų, apmokestinamų ekologiniu mokesčiu, pakaitus ir todėl gali padaryti pastarųjų išgavimą ir panaudojimą racialesnius, yra priimtinas atsižvelgiant į siekiamus aplinkos apsaugos tikslus.
- 131 Iš tiesų iš AGL taikymo srities bei 2002 m. vasario 19 d. Jungtinės Karalystės institucijų laiško Komisijai yra aišku, kad AGL įvedimu aiškiai buvo siekiama racionalizuoti ir sumažinti medžiagų, paprastai naudojamų kaip nerūdinės medžiagos, kurios sudaro 70 % Jungtinėje Karalystėje išgautų mineralų, išgavimą, be kita ko, skatinant jų pakeitimą perdirbtais produktais arba kitomis išgaunamomis neapdirbtomis neapmokestinamosiomis medžiagomis, pavyzdžiui, šiferio, skalūno, molžemio, kaolino arba molio nuolaužomis arba atliekomis.

- 132 Be to, Komisija nurodė, o ieškovė dėl to neprieštaravo, kad yra didelės ir dažnai senos šiferio nuolaužų (arba žemos kokybės šiferio) sankaupos Velso šlako krūvose, o molio ir kaolino – Devone ir Kornvalyje. Šios sankaupos iš tiesų yra laikomos šiukšlėmis ir gadina kraštovaizdį. Pagal 2002 m. vasario 19 d. Jungtinės Karalystės institucijų laišką Komisijai, kai kada jos būna nacionaliniuose parkuose. Prekybos šiomis medžiagomis, naudojamų kaip nerūdinės medžiagos, neapmokestinimas daro jas konkurencingas, palyginti su kitomis neapdirbtomis nerūdinėmis medžiagomis, ir taip leidžia sumažinti jų sankaupas. Be to, kaip pažymėjo per posėdį Komisija, išgaunant kalkakmenį gali ir nesusidaryti daug atliekų, priešingai nei šiferį, kuris yra trapus ir kurį išgaunant neišvengiamai susidaro daug atliekų.
- 133 Šiame kontekste ieškovės argumento, susijusio su šiferio, skalūno, molio ir kaolino išgavimo įtaka aplinkai, nepakanka nuspręsti, kad šių medžiagų neapmokestinimas prieštarauja siekiamiems aplinkos apsaugos tikslams ir kad tai suteikia atrankinį privalumą atitinkamiems veiklos sektoriams. Šiuo klausimu ieškovė nepateikė jokio įtikinančio argumento, atsižvelgiant į iškeltus tikslus leidžiančio suabejoti nacionalinio įstatymo leidėjo pasirinkimo apmokestinti AGL tik nerūdines medžiagas, kurių išgavimas laikomas pagrindiniu žalos aplinkai šaltiniu, kas yra aišku iš minėto 2002 m. vasario 19 d. laiško, teisėtumu.
- 134 Tokiomis aplinkybėmis darytina išvada, kad kai kurių neapdirbtų medžiagų, naudojamų kaip nerūdinės medžiagos, neapmokestinimas, kurį numato iš dalies pakeistas įstatymas, neprieštarauja iškeltiems aplinkos apsaugos tikslams ir gali būti pagrįstai pateisinamas AGL pobūdžiu ir schema.
- 135 Trečia, reikia išnagrinėti ieškovės argumentus, susijusius, pavyzdžiui, su aukštus techninius reikalavimus atitinkančių nerūdinių medžiagų (medžiagų, naudojamų kelių paviršiams, kaip balastas naudojamo granito, nerūdinių medžiagų, naudojamų

silpno susitraukimo ir didelio atsparumo betonui gaminti) ir rausvos skaldos (naudojamos pėsčiųjų ir dviratininkų takų paviršiams), kurie negali būti pakeisti pakaitais, apmokestinimo AGL nenuoseklumu. Tiesa, kad, kaip teigia ieškovė, šių medžiagų, dėl aukštos kainos nenaudojamų erdmėms užpildyti, apmokestinimas iš esmės neturėtų jų paklauskos perorientuoti į pakaitus, pavyzdžiui, perdirbtas nerūdines medžiagas taip, kad sumažintų neapdirbtų nerūdinių medžiagų išgavimą. Tačiau reikia konstatuoti, kad toks apmokestinimas gali pagrįstai atitikti vieną iš AGL tikslų – internalizuoti neapdirbtų nerūdinių medžiagų gamybos aplinkos apsaugos sąnaudas.

- 136 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad šioje byloje mokesčio suma, kuri yra 1,60 GBP už apmokestinamų nerūdinių medžiagų toną, apytikriai atitinka nerūdinių medžiagų išgavimo Jungtinėje Karalystėje aplinkos apsaugos sąnaudas, kurios remiantis ieškovės pateiktu 2001 m. balandžio mėn. *Ecotec Research & Consulting* parengto pranešimo „Study on the Economic and Environmental Implications of the use of Environmental Taxes and Charges in the European Union and its Member States“ (Tyrimas dėl Europos Sąjungoje ir jos valstybėse narėse taikomų aplinkosauginių mokesčių ir rinkliavų poveikio ekonomikai ir aplinkai) duomenimis, siekia 1,80 GBP už toną. Be kita ko, šiame pranešime pabrėžiama pakankamo mokesčio dydžio svarba. Taigi pateikti duomenys patvirtina, kad atitinkamų medžiagų apmokestinimas gali būti laikomas teisėtu, atsižvelgiant į principo „teršėjas moka“ reikalavimus.
- 137 Principas „teršėjas moka“ taip pat leidžia pateisinti produktų, gaunamų išgaunant pakaitais nepakeičiamas medžiagas, apmokestinimą, ypač žemos kokybės nerūdinių medžiagų, kurios gaunamos išgaunant kalkakmenį ir yra skirtos cemento ar kalkių gamybai, uolienos plokštėms gaminti, ir kvarcinio smėlio, naudojamo stiklo gamybai, apmokestinimą, – tai taip pat yra aišku iš 2002 m. vasario 19 d. Jungtinės Karalystės institucijų laiško. Be to, šių produktų apmokestinimą taip pat gali pateisinti tikslas, taip pat įstojusios į bylą šalies nurodytas minėtame laiške, skatinti racionalesnį nerūdinių medžiagų išgavimą ir naudojimą, siekiant sumažinti žemesnės kokybės

nerūdinių medžiagų proporciją. Iš tiesų ši proporcija, kuri skirtinguose karjeruose yra kitokia, kaip pažymi ieškovė, gali būti pakeista konkrečiame karjere. Tačiau šiuo klausimu Komisija, be kita ko, savo atsiliepime į ieškinį pabrėžė, o ieškovė to neginčijo, sąlygiškai nedidelį skirtumą tarp žemesnės kokybės nerūdinių medžiagų ir nepakeičiamų medžiagų, kurių subproduktai jos yra, kainos.

138 Iš to yra aišku, kad visi ieškovės argumentai, susiję su tariamais nenuoseklumais apibrėžiant materialią AGL taikymo sritį, atsižvelgiant į siekiamus aplinkos apsaugos tikslus, yra visiškai nepagrįsti.

139 Darytina išvada, kad ieškovė neįrodė, jog skundžiamame sprendime buvo padaryta akivaizdi vertinimo klaida nusprendžiant, kad materialios AGL taikymo srities apibrėžime nėra valstybės pagalbos elementų.

140 Šiame etape reikia išnagrinėti pagrindą dėl skundžiamo sprendimo nemotyvavimo, kiek tai susiję su materialios AGL taikymo srities nustatymu. Šiuo klausimu ieškovė tvirtina, kad Komisija nemotyvavo skirtingo apmokestinimo AGL, kuris ką tik buvo išnagrinėtas, traktavimo.

141 Pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką EB 253 straipsnyje numatytas motyvavimas turi atitikti nagrinėjamo akto pobūdį ir turi padaryti aiškų ir nedviprasmišką jį priėmusios institucijos pagrindimą, kuris leistų suinteresuotiesiems asmenims sužinoti priimtoms priemonės teisinį pagrindimą, o kompetentingam teismui – kontroliuoti. Motyvavimo reikalavimai turi būti įvertintinti atsižvelgiant į kiekvieno atvejo aplinkybes, būtent į akto turinį, pateiktų motyvų pobūdį ir adresatų ar kitų tiesiogiai ir asmeniškai susijusių su aktu asmenų galimą suinteresuotumą gauti paaiškinimus. Nėra būtina, kad motyvavimas apimtų visas esamas fakto ir

teisės aplinkybes, nes klausimas, ar akto motyvavimas atitinka visus EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti įvertintas atsižvelgiant ne tik į jo turinį, bet taip pat ir į kontekstą bei visas atitinkamą sritį reglamentuojančias teisės normas (minėto sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* 63 punktą ir minėto sprendimo *Thermenhotel Stoiser Franz ir kt. prieš Komisiją* 94 punktą).

- 142 Iš to yra aišku, kad reikalavimas motyvuoti sprendimą dėl valstybės pagalbos neturėtų būti nustatytas remiantis tik valstybės narės, kuriai šis sprendimas yra skirtas, suinteresuotumu gauti informaciją (1998 m. birželio 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *British Airways ir kt. ir British Midland Airways prieš Komisiją*, T-371/94 ir T-394/94, Rink. p. II-2405, 92 punktą). Jei Komisija po EB 88 straipsnio 3 dalyje numatytos preliminarios tyrimo procedūros pritaria nagrinėjamai priemonei, ji privalo pateikti pagrindinių pritarimo sprendimo motyvų santrauką, kad tretieji suinteresuotieji asmenys galėtų susipažinti su jo pagrindu ir įvertinti galimybę pareikšti ieškinį dėl minėto sprendimo, remdamiesi EB 88 straipsnio 2 dalyje jiems suteiktomis procesinėmis teisėmis.
- 143 Konkrečiau kalbant apie Komisijos sprendimą užbaigti preliminarią tyrimo procedūrą, kuriame buvo nuspręsta, kad skundą pateikusio asmens nurodyta valstybės pagalba neegzistuoja, Komisija bet kuriuo atveju privalo skundą pateikusiam asmeniui pakankamai aiškiai nurodyti priežastis, kodėl skunde pateiktos faktinės ir teisinės informacijos nepakako įrodyti valstybės pagalbos egzistavimą. Tačiau Komisija neprivalo išsakyti savo nuomonės dėl akivaizdžiai nesusijusių, nesvarbių arba antraeilių aplinkybių (minėto sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* 64 punktą).
- 144 Šiuo atveju ypač iš skundžiamo sprendimo 31, 32 ir 34 punktų yra aišku, kad Komisija nusprendė, jog AGL taikymo sritis yra pateisinama mokesčių sistemos

logika ir jos schema, nes AGL yra specialus ekologinis mokestis, kurio labai ribotą taikymo sritį apibrėžė atitinkama valtybė narė, atsižvelgdama į atitinkamo veiklos sektoriaus savitas charakteristikas, galinti laisvai nustatyti savo nacionalinę mokesčių sistemą. Iš esmės Komisija pabrėžė, kad diferenciacija tarp apmokestinamųjų ir neapmokestinamųjų sektorių pateisinama siekiu, pirma, sumažinti nerūdinių medžiagų išgavimą, kuris sukelia nepageidaujamas pasekmes aplinkai, ir skatinti racionalų nerūdinių medžiagų naudojimą bei, antra, skatinti perdirbtų nerūdinių medžiagų ar kitų pakaitalų naudojimą, kad būtų sumažintas neatsinaujinančių resursų naudojimas ir jo žalingos pasekmės aplinkai.

145 Komisija taip pat trumpai bet aiškiai išdėstė motyvus, dėl kurių ji atmetė ieškovės kaltinimus, trumpai aprašytus skundžiamo sprendimo 14 ir 15 punktuose. Ieškovė kritikavo diferenciaciją tarp, pirma, AGL apmokestinamųjų medžiagų, pavyzdžiui, antrinių žemos kokybės produktų (pavyzdžiui, produktai iš kalkakmenio, išgauto kalkėms arba cementui gaminti) arba smiltainio, kuris, ieškovės teigimu, yra apmokestinamas nepaisant to, kad jis nėra skirtas naudoti kaip nerūdinės medžiagos, ir, antra, kai kurių neapmokestinamų antrinių produktų (pavyzdžiui, skundžiamo sprendimo 11 punkte minėtos šiferio ir kaolino atliekos, naudojamos kaip nerūdinės medžiagos). Ji tvirtino, kad toks diferencijavimas gali iškraipyti konkurenciją tarp šių įvairių medžiagų rūšių ir nėra pagrįstas sistemos pobūdžiu bei jos schema.

146 Tokiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant tiek į valstybių narių laisvę, apie kurią kalbama skundžiamame sprendime (31 ir 32 konstatuojamosios dalys), apibrėžti savo mokesčių ir aplinkos apsaugos politiką nustatant, kaip šioje byloje, sektorinį ekologinį mokestį (žr. šio sprendimo 115, 116, 128 ir 130 punktus), tiek į aplinkybę, kad ieškovė yra asociacija, vienijanti gerai informuotus ūkio subjektus, skundžiamas sprendimas, kuris trumpai nurodo pagrindus, kuriais jis yra pagrįstas, negali būti laikomas nemotyvuotu.

— Eksporto neapmokestinimas

- 147 Ieškovė tvirtina, kad nerūdinių medžiagų eksporto neapmokestinimas taip pat prieštarauja tariamiems AGL gamtos apsaugos tikslams. Šis neapmokestinimas skirtas tik apsaugoti Britanijos gamintojų konkurencingumą eksporto rinkose.
- 148 Pirmiausia reikia priminti, kad AGL taikomas neapdirbtų nerūdinių medžiagų naudojimui arba prekybai jais Jungtinėje Karalystėje. Neapdirbtų nerūdinių medžiagų importas yra apmokestinamas, o šių medžiagų eksportas neapmokestinamas siekiant, Jungtinės Karalystės institucijų teigimu, „užtikrinti Jungtinėje Karalystėje pagamintų neapdirbtų nerūdinių medžiagų ir neapdirbtų nerūdinių medžiagų, pagamintų kitose valstybėse narėse, vienodą traktavimą“ (skundžiamo sprendimo 22 konstatuojamoji dalis). Komisija skundžiamame sprendime (33 konstatuojamoji dalis) šį neapmokestinimą pateisino tuo, kad Jungtinės Karalystės institucijos negali kontroliuoti tokių medžiagų kaip nerūdinės medžiagos panaudojimo ne savo teritorijoje.
- 149 Pirmosios instancijos teisme Komisija ir įstojusi į bylą šalis patikslino šį pagrindimą. Komisija, be kita ko, pabrėžė, kad AGL yra netiesioginis vartojimo mokestis, iš esmės taikomas valstybėse narėse, kuriose vyksta suvartojimas, siekiant išvengti galimo eksportuojamų produktų dvigubo apmokestinimo. Įstojusi į bylą šalis savo ruožtu teigė, kad EB 91 straipsnis leidžia neapmokestinti nacionaliniu mokesčiu eksporto su sąlyga, kad mokesčio suma, kurios nereikia sumokėti, neviršija sumokėto mokesčio sumos.
- 150 Į tokią motyvaciją, pagrįstą tuo, kad AGL yra netiesioginis mokestis, turi būti atsižvelgta, nes, priešingai nei teigia ieškovė, jis susijęs su Komisijos pateiktais motyvais skundžiamame sprendime ir todėl neturėtų būti laikomas papildoma motyvacija, pateikta po šio sprendimo priėmimo. Iš tiesų atitinkamų medžiagų

panaudojimo kaip nerūdinių medžiagų kontrolės akcentavimas rodo, kad Komisija skundžiamame sprendime rėmėsi tuo, jog aptariama priemonė yra netiesioginis mokestis, taikomas patiems produktams, o ne įmonėms.

151 Šioje byloje reikia konstatuoti, kad mokestis, kuris taikomas, priešingai nei tvirtina ieškovė, nerūdinių medžiagų naudojimui komerciniais tikslais ir kuriuo apmokestinami produktai, o ne gamintojų pajamos, yra netiesioginis mokestis, reglamentuojamas remiantis paskirties valstybės narės mokesčių principais pagal EB 91 straipsnį.

152 Pagal Bendrijos teismų praktiką specialiai mokesčių priemonei, kuri yra pateisinama vidine mokesčių sistemos logika, netaikoma EB 87 straipsnio 1 dalis (minėto sprendimo *Diputación Foral de Álava ir kt. prieš Komisiją* 164 punktas ir minėto sprendimo *Diputación Foral de Guipúzcoa ir kt. prieš Komisiją* 61 punktas).

153 Todėl šiuo atveju eksporto neapmokestinimas neturėtų būti laikomas eksportuotojams taikomu atrankiniu pranašumu tiek, kiek jis yra pateisinamas tuo, jog AGL yra netiesioginis mokestis. Iš tiesų atitinkama valstybė narė laisvai galėjo teikti pirmenybę argumentams, susijusiems su atitinkamos mokesčių sistemos struktūra, o ne su siekiamais aplinkos apsaugos tikslais. Aplinkybė, kad kitos valstybės narės elgiasi kitaip, kuria remiasi ieškovė, nėra svarbi.

154 Iš to yra aišku, jog Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos skundžiamame sprendime konstatuodama, kad eksporto neapmokestinimas nėra valstybės pagalba.

- 155 Be to, kalbant apie skundžiamo sprendimo motyvavimą, Komisija, pasiremdama AGL struktūra, teisiškai pakankamai pagrindė sprendimą atmesti ieškovės skunde nurodytus kaltinimus, susijusius su tariamu eksportuotojams suteikiamu atrankiniu pranašumu, neapmokestinant eksporto.
- 156 Dėl visų minėtų motyvų ieškinio pagrindai dėl EB 87 straipsnio 1 dalies pažeidimo ir nemotyvavimo turi būti atmesti.

Dėl ieškinio pagrindo, susijusio su pareigos pradėti formalią tyrimo procedūrą pažeidimu

Šalių argumentai

- 157 Ieškovė teigia, kad tariami AGL taikymo srities apibrėžimo nenuoseklumai neišvengiamai veda prie išvados, kad AGL kvalifikavimas kėlė rimtų sunkumų. Šių sunkumų egzistavimą taip pat rodo didelis *High Court of Justice* jiems skirtas dėmesys minėtame 2002 m. balandžio 19 d. Sprendime, taip pat Jungtinės Karalystės institucijų pareiškimai, jog AGL taikymo sritis buvo nustatyta siekiant apsaugoti neapmokestinamųjų sektorių tarptautinį konkurencingumą. Be to, skalūno, šiferio bei eksporto neapmokestinimas prieštaravo principui „teršėjas moka“. Be to, pati Komisija paaiškinimuose pripažino, kad AGL kvalifikavimas pagal EB 87 straipsnio 1 dalį iškėlė daug sudėtingų klausimų, tarp jų klausimą, susijusį su atitinkamos rinkos nustatymu.

- 158 Be to, 2002 m. gruodžio 9 d. Jungtinės Karalystės institucijų paskelbtas konsultacinis dokumentas rodo, kad jos susidūrė su sunkumais bandydamos suderinti mokesčio taikymo sritį su siekiamais gamtos apsaugos tikslais.
- 159 Be to, tai, kad atsiliepime į ieškinį užsimenama apie atitinkamos valstybės narės suinteresuotumą greitu sprendimo priėmimu bei apie blogo valstybės pagalbos kontrolės sistemos funkcionavimo riziką, rodo, kad Komisija rėmėsi kitais kriterijais, o ne susijusiu su „rimtais sunkumais“ kriterijumi.
- 160 Esant šioms aplinkybėms, net teigiant, kad skundžiamame sprendime nėra padaryta akivaizdžios vertinimo klaidos, ką ieškovė ginčija, jame padarytas EB 88 straipsnio 3 dalies, pagal kurią Komisija turėjo pradėti formalią tyrimo procedūrą, pažeidimas.
- 161 Komisija į tai atsikerta, kad buvo aišku, jog mokestis yra išskirtinė mokeskinė našta, nesusijusi su atitinkamomis valstybės pagalba reglamentuojančiomis nuostatomis, kad pakaitų išskyrimas iš neapdirbtų nerūdinių medžiagų kategorijos yra pateisinamas sistemos pobūdžiu ir jos bendrąja schema ir kad paprastai netiesioginiams vartojimo mokesčiams taikomas mechanizmas nepriklauso valstybės pagalbos sričiai.
- 162 Įstojusi į bylą šalis pažymi, kad 2002 m. gruodžio 9 d. pradėta konsultacija dėl iš atliekų gautų nerūdinių medžiagų buvo siekiama surinkti informaciją, susijusią su nerūdinėmis medžiagomis, tam, kad būtų išnagrinėta, ar jos turi būti neapmokestinamos, ar toks neapmokestinimas yra naudingas pramonei ir ar gali jis būti atliekamas be papildomų išlaidų įmonėms ir piktnaudžiavimo rizikos. Ieškovės nurodytame konsultaciniame dokumente neteigiama, kad atliekų apdorojimas yra nesuderinamas su mokesčio tikslais.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 163 Pirmiausia reikia išnagrinėti Komisijos argumentą, jog, priešingai nei remdamasi Bendrijos teismų praktika, nusistovėjusia iki Reglamento Nr. 659/1999 įsigaliojimo 1999 m. balandžio mėn. teigia ieškovė, rimtų sunkumų nustatant valstybės pagalbą buvimas daugiau jos neįpareigoja pradėti formalią tyrimo procedūrą. Komisija tvirtina, kad valstybės pagalbos, apie kurią nepranešta, atveju ji turi teisę, nepradėjusi EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytos procedūros, iš anksto iš atitinkamų valstybių narių gauti būtiną informaciją pagal Reglamento Nr. 659/1999 10 straipsnio 2 dalį.
- 164 Šioje byloje Pirmosios instancijos teismas pažymi, kad apie ginčijamą valstybės priemonę buvo pranešta tik tiek, kiek ji numato išimtį Šiaurės Airijai, tačiau nebuvo pranešta apie mokesčio taikymo sritį, dėl kurios vyksta ginčas šioje byloje.
- 165 Šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad Komisijos pareiga iš anksto išnagrinėti galimą neteisėtą pagalbą su atitinkama valstybe nare, esant reikalui jos prašant informacijos (2005 m. gegužės 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-400/99, Rink. p. I-3657, 29 ir 30 punktai), šios institucijos neatleidžia nuo pareigos pradėti formalią tyrimo procedūrą ypač tais atvejais, kai, atsižvelgiant į gautą informaciją, ji vis dar susiduria su rimtais atitinkamos priemonės vertinimo sunkumais. Iš tiesų tokia pareiga tiesiogiai kyla iš EB 88 straipsnio 3 dalies, kaip ją išaiškino Bendrijos teismų praktika, be to, ją aiškiai patvirtina Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 4 dalies ir 13 straipsnio 1 dalies nuostatos, kai Komisija po preliminarų tyrimo konstatuoja, kad kyla abejonių dėl neteisėtos priemonės suderinamumo (2002 m. balandžio 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Gibraltaro vyriausybė prieš Komisiją*, T-195/01 ir T-207/01, Rink. p. II-2309, 69 ir 72 punktai).

- 166 Iš tiesų pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką EB 88 straipsnio 2 dalies procedūra yra privaloma, jei Komisija susiduria su rimtais sunkumais vertindama, ar pagalba yra suderinama su bendrąja rinka. Taigi Komisija, priimdama valstybės priemonei palankų sprendimą, negali apsiriboti 88 straipsnio 3 dalies preliminaria stadija, nebent po pirminio tyrimo ji yra įsitikinusi, kad ši priemonė nėra pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme arba, jei ji yra pagalba, kad ji yra suderinama su bendrąja rinka. Tačiau jei po pirminio tyrimo Komisijos įsitikinimas yra kitoks arba jei ji neįveikia visų kilusių sunkumų vertinant atitinkamos priemonės suderinamumą su bendrąja rinka, ji privalo surinkti visas būtinas nuomones ir tuo klausimu pradėti EB 88 straipsnio 2 dalies procedūrą (minėto sprendimo *Matra prieš Komisiją* 33 punktas ir minėto sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* 39 punktas; 2000 m. gegužės 10 d. Pirmosios instancijos teismo *SIC prieš Komisiją*, T-46/97, Rink. p. II-2125, 71 punktas ir 2001 m. kovo 15 d. Sprendimo *Prayon-Rupel prieš Komisiją*, T-73/98, Rink. p. II-867, 42 punktas).
- 167 Laikytis šios formalios tyrimo procedūros pradėjimo pareigos būtina ypač tada, kai Komisija, atitinkamos valstybės narės pateiktos informacijos pagrindu atlikusi pakankamą ginčijamos valstybės pagalbos tyrimą, vis dar turi abejonių dėl valstybės pagalbos požymių EB 87 straipsnio 1 dalies prasme egzistavimo, taip pat dėl jos suderinamumo su bendrąja rinka (minėto 2005 m. gegužės 10 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją* 47 ir 48 punktai).
- 168 Šiuo atveju pažymėtina, priešingai nei tvirtina ieškovė, kad aplinkybė, jog Komisija atsižvelgė į atitinkamos valstybės narės suinteresuotumą greitu sprendimo priėmimu, savaime neleidžia teigti, kad ši institucija, nusprenddama nepradėti formalios tyrimo procedūros, rėmėsi kitais kriterijais, o ne tuo, kad nėra rimtų vertinimo klaidų.
- 169 Kalbant apie vélesnį nei skundžiamas sprendimas 2002 m. gruodžio 9 d. konsultacinį dokumentą, į jį nebuvo galima atsižvelgti siekiant įvertinti šio sprendimo teisėtumą.

Iš tiesų pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką, susijusią su ieškiniais dėl panaikinimo, Komisijos atlikti sudėtingi vertinimai turi būti nagrinėjami tik remiantis jų atlikimo metu turėtais įrodymais (1999 m. spalio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kneissl Dachstein prieš Komisiją*, T-110/97, Rink. p. II-2881, 47 punktas ir 1999 m. spalio 6 d. Sprendimo *Salomon prieš Komisiją*, T-123/97, Rink. p. II-2925, 48 punktas).

- 170 Iš to yra aišku, kad vieninteliai šį ieškinio pagrindą pagrindžiantys rimti ieškovės argumentai, susiję su tariamais mokesčio taikymo srities apibrėžimo nenuoseklumais, atkartoja jos pateiktus argumentus dėl pagrindo, susijusio su EB 87 straipsnio 1 dalies pažeidimu.
- 171 Tačiau kaip jau nusprendė Pirmosios instancijos teismas, ekologinio mokesčio, pavyzdžiui AGL, materialios taikymo srities nustatymas priklauso atitinkamos valstybės narės kompetencijai, kuri laisvai gali nustatyti prioritetus aplinkos apsaugos politikos klausimu (žr. šio sprendimo 115 ir 116 punktus). Tokiu atveju iš to, kas pasakyta (žr. šio sprendimo 138 ir 139 punktus), yra aišku, kad Komisija, nepadarydama akivaizdžios vertinimo klaidos, galėjo nuspręsti, jog nėra abejonių, kad AGL materialios taikymo srities apibrėžimas neapima valstybės pagalbos elementų. Be to, eksporto neapmokestinimas neabejotinai galėjo būti pateisinamas tuo, jog AGL yra netiesioginis mokestis (žr. šio sprendimo 152 ir 153 punktus). Esant tokioms aplinkybėms nei 2002 m. balandžio 19 d. *High Court of Justice* sprendime esantys teiginiai, nei įstojusios į bylą šalies paaiškinimai dėl AGL netaikymo kai kurioms medžiagoms, siekiant išsaugoti atitinkamų sektorių tarptautinį konkurencingumą, nei atitinkamos rinkos nustatymo tariamas sudėtingumas, kuriais remiasi ieškovė, nerodo, jog egzistavo rimtų sunkumų kvalifikuojant AGL atsižvelgiant į pasirinktinumo kriterijų.
- 172 Tokiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad Komisija neviršijo savo įgaliojimų nusprenddama, kad tiek materialios AGL taikymo srities apibrėžimo, tiek eksporto

neapmokestinimo nagrinėjimas pagal EB 87 straipsnio 1 dalį nesukėlė jokių didelių sunkumų, kurie reikalautų pradėti formalią tyrimo procedūrą.

- 173 Iš to yra aišku, kad ieškinio pagrindas dėl pareigos pradėti formalią tyrimo procedūrą turi būti atmestas.

Dėl ieškinio pagrindo, susijusio su Komisijos pareigų pažeidimu atliekant preliminarų tyrimą

Šalių argumentai

- 174 Ieškovė tvirtina, kad Komisija kruopščiai ir nešališkai neišnaginėjo jos skundo. Be to, savo atsiliepime į ieškinį Komisija sutiko, kad įstojusios į bylą šalies prašymu ji sprendimą priėmė greitai.

- 175 Be to, skundžiamame sprendime Komisija nepakankamai išdėstė jos skundo atmetimo motyvus. Ji neaptarė ieškovės skunde nurodytų nenuoseklumų, pavyzdžiui, iš neapmokestinamo kalkakmenio išgaunamų antrinių medžiagų apmokestinimo ir šiferio, išgauto panaudoti kaip nerūdinės medžiagos, neapmokestinimo. Be to, kalbant apie eksportą, skundžiamame sprendime nebuvo išnagrinėtas žemos kokybės medžiagų eksporto neapmokestinimo klausimas.

- 176 Komisija atmets šiuos argumentus. Ji teigia, kad visi šiame skunde iškelti klausimai, identiški nurodytiems pirmame skunde, buvo išnagrinėti skundžiamame sprendime. Tik tam skirtas laikas paaiškina skundžiamo sprendimo 3 konstatuojamoje dalyje, kurioje yra nurodytas pirmas skundas, nuorodos į ieškovės skundą nebuvimą.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 177 Pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką, jei tretieji suinteresuotieji asmenys Komisijai pateikia skundus, susijusius su valstybės priemonėmis, apie kurias nebuvo pranešta pagal EB 88 straipsnio 1 dalį, ši institucija per šioje nuostatoje numatytą preliminarų tyrimo etapą turi kruopščiai ir nešališkai išnagrinėti šiuos skundus, kad būtų užtikrintas tinkamas pagrindinių Sutarties nuostatų, susijusių su valstybės pagalba, administravimas (minėto sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* 62 punktas ir minėto sprendimo *SIC prieš Komisiją* 105 punktas).
- 178 Šioje byloje ieškovė nepateikė jokių rimtų priežasčių, leidžiančių teigti, kad Komisija nepakankamai išnagrinėjo bylą. Priešingai, iš bylos dokumentų yra aišku, kad ši institucija Jungtinės Karalystės institucijų paprašė pateikti savo pastabas dėl kaltinimų, nurodytų pirmame skunde, iš esmės panašių į esančius ieškovės skunde, ir kad ji jų paprašė papildomos informacijos, kuri buvo suteikta minėtame 2002 m. vasario 19 d. laiške. Esant šioms aplinkybėms, nesant kitų įrodymų, vienintelė aplinkybė, jog skundžiamas sprendimas buvo priimtas greitai, neleidžia daryti išvados dėl nepakankamo tyrimo.
- 179 Be to, reikia pažymėti, kad Komisija pagal gero administravimo principą informavo ieškovę apie skundžiamą sprendimą, skirtą atitinkamai valstybei narei. Šis

sprendimas, kaip jau buvo nuspręsta (žr. šio sprendimo 144, 145 ir 155 punktus), pakankamai nurodo ieškovės skundo atmetimo priežastis.

180 Iš to yra aišku, kad ieškinio pagrindas dėl Komisijos pareigų pažeidimo atliekant preliminarųjį tyrimą turi būti atmestas.

181 Dėl visų šių motyvų turi būti atmestas visas ieškinys.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

182 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, ji turi padengti Komisijos išlaidas pagal jos pateiktus reikalavimus.

183 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 4 dalies pirmąją pastraipą į bylą įstojančios valstybės narės pačios padengia savo išlaidas. Todėl Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Jungtinė Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (antroji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinį.**
- 2. Ieškovė padengia savo ir Komsijos bylinėjimosi išlaidas.**
- 3. Įstojusi į bylą šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Pirrung

Meij

Forwood

Pelikánová

Papasavvas

Paskelbta 2006 m. rugsėjo 13 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Sekretorius

Pirmininkas

E. Coulon

J. Pirrung

Turinys

Bylos aplinkybės	II - 2800
<i>Finance Act 2001</i>	II - 2801
Administracinė procedūra ir ginčas nacionaliniame teisme	II - 2802
Skundžiamas sprendimas	II - 2804
Procesas	II - 2807
Šalių reikalavimai	II - 2808
Dėl priimtino	II - 2809
Šalių argumentai	II - 2809
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 2812
Dėl bylos esmės	II - 2819
Dėl pagrindų, susijusių su EB 87 straipsnio 1 dalies pažeidimu ir nemotyvavimu ...	II - 2819
Šalių argumentai	II - 2819
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 2828
— Materiali mokesčio taikymo sritis	II - 2830
— Eksporto neapmokestinimas	II - 2843
Dėl ieškinio pagrindo, susijusio su pareigos pradėti formalią tyrimo procedūrą pažeidimu	II - 2845
Šalių argumentai	II - 2845
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 2847
Dėl ieškinio pagrindo, susijusio su Komisijos pareigų pažeidimu atliekant preliminarų tyrimą	II - 2850
Šalių argumentai	II - 2850
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 2851
Dėl bylinėjimosi išlaidų	II - 2852